

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ - ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ**

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: Κυριάκος Μελέτη

***ΣΧΟΛΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ***

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ : Μάρκου Παναγιώτης Αρ. Μ. 5732

Μερίκας Ιωάννης Αρ. Μ. 5717



ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

– ΕΙΣΑΓΩΓΗ	σελ. 2
– ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	
– Η ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	σελ. 3
1.1. Τριτοβάθμια εκπαίδευση – Δομή και Στόχος	σελ. 3
1.2. Τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα – Αποστολή	σελ. 9
1.3. Τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα – Όργανα	σελ. 12
1.4. Σχολές Διοίκησης και Οικονομίας	σελ. 16
– ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	
– ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	σελ. 26
2.1. Η νομοθετική ρύθμιση της 29 ^{ης} Φεβρουαρίου 2000	σελ. 26
2.2. Ανώτατα τα Τ.Ε.Ι.	σελ. 33
2.3. Ανωτατοποίηση των Τ.Ε.Ι.	σελ. 38
2.4. Τα Τ.Ε.Ι. δεν δημιουργούν γνώση	σελ. 44
2.5. Η τεχνική παιδεία σε κρίση	σελ. 47
2.6. Οικονομικά Α.Ε.Ι. – Κοντά στο αδιέξοδο	σελ. 60
– ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	σελ. 63
– ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	σελ. 64

Εισαγωγή

Η Ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση χωρίζεται σε ανώτατη πανεπιστημιακή εκπαίδευση και σε ανώτατη τεχνολογική εκπαίδευση με βάση τον Ν.2916/2001. Η ανώτατη πανεπιστημιακή εκπαίδευση έχει ως αποστολή την υψηλή θεωρητική και σφαιρική κατάρτιση του μελλοντικού επιστημονικού δυναμικού της χώρας, σε αυτή ανήκουν τα πανεπιστήμια, τα πολυτεχνεία, η ανώτατη σχολή καλών τεχνών και το ελληνικό ανοικτό πανεπιστήμιο. Η ανώτατη τεχνολογική εκπαίδευση έχει ως ρόλο να συμβάλει στην αναπτυξιακή διαδικασία της χώρας και στην πρόοδο της επιστήμης και της εφαρμοσμένης έρευνας. Η εκπαίδευση είναι προσανατολισμένη στην αφομοίωση και μεταφορά των δεδομένων της επιστήμης στην παραγωγή. Οι σπουδές στα ΤΕΙ σε σύγκριση με αυτές στα πανεπιστήμια έχουν περισσότερο εφαρμοσμένο χαρακτήρα. Η φιλοσοφία αυτή ισχύει και για τις σχολές διοίκησης και οικονομίας και των τμημάτων που τους αναλογούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1 ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ-ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ

Στην Ελλάδα, με βάση το Ν. 2916/2001, η Τριτοβάθμια Εκπαίδευση χωρίζεται σε Ανώτατη Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση, η οποία παρέχεται στα **Πανεπιστήμια**, και σε Ανώτατη Τεχνολογική Εκπαίδευση, η οποία παρέχεται στα **Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι)**. Επιπλέον, από το ακαδημαϊκό έτος 1997/98 θεσμοθετήθηκε το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Ε.Α.Π.). Με διάταξη του Συντάγματος, η επαγγελματική και η ειδική εκπαίδευση παρέχονται επίσης και στις σχολές της Ανώτερης Βαθμίδας Εκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα, η δομή της Ελληνικής Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης έχει ως εξής:

Ανώτατη Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση: Η Ανώτατη Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση έχει ως αποστολή την υψηλή θεωρητική και σφαιρική κατάρτιση του μελλοντικού επιστημονικού δυναμικού της χώρας. Στην Ανώτατη Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση ανήκουν τα Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία, η Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών και το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Στην Ελλάδα λειτουργούν 20 Πανεπιστήμια, σε διάφορες πόλεις της χώρας, τα οποία αποτελούνται από Σχολές, οι οποίες με τη σειρά τους διαιρούνται σε Τμήματα και αυτά σε αντίστοιχους Τομείς.

Ανώτατη Τεχνολογική Εκπαίδευση: Η Ανώτατη Τεχνολογική Εκπαίδευση έχει ως ρόλο να συμβάλει στην αναπτυξιακή διαδικασία της χώρας και στην πρόοδο της επιστήμης και της εφαρμοσμένης έρευνας. Η εκπαίδευση είναι προσανατολισμένη στην αφομοίωση και μεταφορά των δεδομένων της επιστήμης στην παραγωγή. Οι σπουδές στα Τ.Ε.Ι σε σύγκριση με αυτές στα Πανεπιστήμια έχουν περισσότερο εφαρμοσμένο χαρακτήρα. Στην Ελλάδα υπάρχουν 14 Τ.Ε.Ι, τα οποία αποτελούνται από δύο (2) τουλάχιστον Σχολές, που περιλαμβάνουν δύο ή περισσότερα Τμήματα. Τα Τ.Ε.Ι λειτουργούν σε διάφορες πόλεις της χώρας, ενώ μερικά έχουν και ανεξάρτητα παραρτήματα, δηλαδή ανεξάρτητα Τμήματα σε άλλη

πόλη. Στην Ανώτατη Τεχνολογική Εκπαίδευση υπάγεται και η Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΑΣΠΑΙΤΕ), η οποία αντικατέστησε πρόσφατα (Ν. 3027/2002) τη Σχολή Εκπαιδευτικών Λειτουργιών Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΣΕΛΕΤΕ). Στην ΑΣΠΑΙΤΕ ανήκει το Γενικό Τμήμα Παιδαγωγικών Μαθημάτων (ΓΤΠΜ), το οποίο πήρε τη θέση της Παιδαγωγικής Τεχνικής Σχολής (ΠΑΤΕΣ) και καλύπτει μεγάλο μέρος της παιδαγωγικής επιμόρφωσης των υποψηφίων εκπαιδευτικών Τ.Ε.Ε.

Το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο: Το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Ε.Α.Π) αποτελεί τη βάση της ανοικτής και εξ αποστάσεως παρεχόμενης εκπαίδευσης. Ο βασικός στόχος του Ε.Α.Π. είναι να προσφέρει περισσότερες εκπαιδευτικές ευκαιρίες σ' ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων και ηλικιακών ομάδων με βάση την αντίληψη ότι η μόρφωση είναι δικαίωμα όλων σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους. Το Ε.Α.Π. λειτουργεί από το 1998 και εδρεύει στην Πάτρα.

Ανώτερη Εκπαίδευση: Στην Ανώτερη Βαθμίδα Εκπαίδευσης υπάγονται διάφορες σχολές που παρέχουν επαγγελματική ειδίκευση σε συγκεκριμένους τομείς που αφορούν στη θρησκεία, στην τέχνη, στον τουρισμό, στο ναυτικό, στο στρατό και στη δημόσια τάξη. Πιο συγκεκριμένα, στις σχολές αυτές περιλαμβάνονται οι Ανώτερες Εκκλησιαστικές Σχολές, οι Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού, οι Ανώτερες Σχολές Χορού και Δραματικής Τέχνης, οι Ανώτερες Σχολές Τουριστικής Εκπαίδευσης, οι Ανώτερες Σχολές Υπαξιωματικών του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και η Ανώτερη Σχολή Αστυφυλάκων.

Σύμφωνα με το ισχύον Σύνταγμα, οι φορείς της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης αποτελούν Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), πλήρως αυτοδιοικούμενα, που τελούν υπό την εποπτεία του κράτους και χρηματοδοτούνται από αυτό.

Τα προγράμματα σπουδών προσφέρονται κύρια στην Ελληνική γλώσσα. Ωστόσο, προσφέρονται εξειδικευμένα προγράμματα σπουδών προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού επιπέδου σε ξένη γλώσσα. Παράλληλα, η γνώση μίας ή περισσοτέρων ξένων γλωσσών αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εισαγωγή και παρακολούθηση των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών. Η φοίτηση, ως επί το πλείστον, είναι δωρεάν με κάποιες εξαιρέσεις που αφορούν κυρίως ορισμένα

μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών και τις σπουδές στο Ε.Α.Π.

Προϋποθέσεις Εισαγωγής

«Βασική προϋπόθεση για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση είναι η κατοχή του απολυτηρίου του Ενιαίου Λυκείου, ενώ ο αριθμός των φοιτητών που εισάγονται σε κάθε Τμήμα των Πανεπιστημίων και των Τ.Ε.Ι καθορίζεται από το Υπουργείο Παιδείας σε ετήσια βάση. Η διαδικασία εισαγωγής βασίζεται στην επίδοση των μαθητών κατά τη Β΄ και τη Γ΄ τάξη σε εννέα (9) μαθήματα Γενικής Παιδείας και Κατεύθυνσης, που εξετάζονται σε θέματα πανελλαδικού επιπέδου, συμπεριλαμβανομένης της προφορικής βαθμολογίας κατά 30% και της γραπτής βαθμολογίας κατά 70%.

Περισσότερες πληροφορίες για το σύστημα πρόσβασης στην Ανώτατη Εκπαίδευση θα βρείτε στην ιστοσελίδα του Υπ. Παιδείας. Δικαίωμα εισαγωγής σε ορισμένο αριθμό θέσεων των Τ.Ε.Ι έχουν και οι απόφοιτοι των Τεχνικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτηρίων (Τ.Ε.Ε.). Δυνατότητα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, χωρίς εξετάσεις, έχουν και όσοι έχουν υπερβεί το 230 έτος της ηλικίας τους μέσω των εναλλακτικών μορφών Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης του Ε.Α.Π. Όσον αφορά στις Σχολές Ανώτερης Εκπαίδευσης, σε ορισμένες απ' αυτές δεν απαιτείται η συμμετοχή στις γενικές εξετάσεις, αλλά ακολουθούν ειδικό σύστημα εισαγωγής. Τέλος, αλλοδαποί απόφοιτοι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Εξωτερικού μπορούν να εισαχθούν στην ελληνική Τριτοβάθμια Εκπαίδευση με βάση το βαθμό του απολυτηρίου της χώρας τους. Η εισαγωγή τους, βέβαια, εξαρτάται από τον αριθμό των προσφερόμενων θέσεων των Ελληνικών Πανεπιστημίων για φοιτητές εξωτερικού και την πιστοποίηση για τη γνώση της Ελληνικής γλώσσας μέσω ειδικών εξετάσεων που διοργανώνονται από τα Πανεπιστήμια Αθηνών και Θεσσαλονίκης.

Πληροφορίες για τον τρόπο εισαγωγής στην Ανώτατη Εκπαίδευση Ελλήνων του εξωτερικού και παιδιών υπαλλήλων που υπηρετούν στο εξωτερικό, θα βρείτε στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας. Οι πολίτες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαλλάσσονται από οικονομικές υποχρεώσεις για σπουδές στα Τ.Ε.Ι, χρειάζεται όμως να ανταποκριθούν σε συγκεκριμένες οικονομικές υποχρεώσεις εάν επιθυμούν να σπουδάσουν σε κάποιο από τα Ελληνικά Πανεπιστήμια.

Οι απόφοιτοι Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης έχουν τη δυνατότητα να

συμμετάσχουν σε Κατατακτήριες Εξετάσεις για να εισαχθούν σε άλλα Τριτοβάθμια Εκπαιδευτικά Ιδρύματα».¹

Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Προγράμματα σπουδών

Πανεπιστήμια: Η φοίτηση στα Πανεπιστήμια διαρκεί τέσσερα (4) έτη, εκτός από ορισμένες Σχολές όπου η φοίτηση μπορεί να διαρκέσει πέντε (5) ή έξι (6) έτη. Το ακαδημαϊκό έτος στα Ελληνικά Πανεπιστήμια διαιρείται σε δύο εξάμηνα των δεκατριών (13) πλήρων εβδομάδων διδασκαλίας και τριών (3) εβδομάδων εξετάσεων. Οι φοιτητές περατώνουν τις σπουδές τους με την πάροδο των τεσσάρων ετών και εφόσον έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς την παρακολούθηση και εξέταση των υποχρεωτικών μαθημάτων, καθώς και των μαθημάτων επιλογής. Ο τίτλος σπουδών στα Ελληνικά Πανεπιστήμια είναι το Πτυχίο ή το Δίπλωμα ανάλογα με τη Σχολή φοίτησης. Τα Πανεπιστήμια παρέχουν τίτλους σπουδών στα εξής επιστημονικά πεδία:

- Ανθρωπιστικές, Νομικές και Κοινωνικές Επιστήμες
- Θετικές Επιστήμες
- Επιστήμες Υγείας
- Τεχνολογικές Επιστήμες
- Επιστήμες Οικονομίας και Διοίκησης.

Τ.Ε.Ι.: Η φοίτηση στα Τ.Ε.Ι. διαρκεί τέσσερα (4) έτη. Διαιρείται σε οκτώ (8) εξάμηνα που περιλαμβάνουν τα προγράμματα διδασκαλίας και το εξάμηνο εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας, κατά τη διάρκεια του οποίου είναι δυνατό να πραγματοποιείται και η καθοδηγούμενη και αξιολογούμενη άσκηση στο επάγγελμα. Ο τίτλος σπουδών στα Τ.Ε.Ι. είναι το Πτυχίο. Τα Τ.Ε.Ι. παρέχουν συνολικά 81 εξειδικεύσεις στους τομείς των:

- Γραφικών Τεχνών και Καλλιτεχνικών Σπουδών
- Διοίκησης και Οικονομίας

1. Βλέπε www.ybeth.gr.

- Επαγγελματών Υγείας και Πρόνοιας
- Τεχνολογικών Εφαρμογών
- Τεχνολογίας Τροφίμων και Διατροφής
- Τεχνολογίας Γεωπονίας
- Μουσικής Τεχνολογίας.

«**Ε.Α.Π.**: Το πρόγραμμα σπουδών στο Ε.Α.Π. βασίζεται στη μέθοδο της εξ αποστάσεως διδασκαλίας. Οι φοιτητές χρειάζεται να οργανώσουν κατάλληλα το χρόνο τους ώστε να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της μελέτης που επιβάλλει αυτή η διδακτική μέθοδος. Το Ε.Α.Π. παρέχει πτυχίο ισότιμο με το πτυχίο των "παραδοσιακών" Πανεπιστημίων. Οργανώνει προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών, καθώς και προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης ή μετεκπαίδευσης που οδηγούν σε πιστοποιητικά παρακολούθησης ή επιμόρφωσης.»²

Τέλος, στα περισσότερα Πανεπιστήμια και Τ.Ε.Ι. της χώρας λειτουργούν Γραφεία Διασύνδεσης (Γ.Δ.), τα οποία αποτελούν γέφυρα επικοινωνίας ανάμεσα στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και την αγορά εργασίας. Μέσα από τη στενή συνεργασία με παραγωγικούς φορείς βοηθούν τους αποφοίτους και τελειοφοίτους να μεταβούν ομαλά στον κόσμο της παραγωγής.

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Στην Ελλάδα, τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών οδηγούν στην απόκτηση **Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.)**.

Ο γενικός στόχος των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) είναι η διεύρυνση των σπουδών, σε μεταπτυχιακό επίπεδο, με σκοπό την παροχή ειδίκευσης σε διάφορες γνωστικές περιοχές. Στην Ελλάδα λειτουργούν διακόσια δέκα τρία (213) Π.Μ.Σ. στα Πανεπιστήμια και δώδεκα (12) Π.Μ.Σ. στο Ε.Α.Π. που οδηγούν στην απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.). Στα μεταπτυχιακά προγράμματα μπορούν να εγγραφούν απόφοιτοι των Πανεπιστημίων και των Τ.Ε.Ι. Η εισαγωγή των υποψηφίων γίνεται με τη διαδικασία της επιλογής ή των εξετάσεων (προφορικών ή/και γραπτών). Επίσης, απαραίτητη προϋπόθεση απο-

2. Βλέπε www.eap.gr.

τελεί η γνώση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας. Η χρονική διάρκειά τους δεν μπορεί να είναι μικρότερη από ένα ημερολογιακό έτος.

Προγράμματα Διδακτορικών Σπουδών

Οι Διδακτορικές Σπουδές οδηγούν στην απόκτηση **Διδακτορικού Διπλώματος**. Ο γενικός στόχος των σπουδών απόκτησης Διδακτορικού Διπλώματος είναι η εξειδίκευση σε στρατηγικής σημασίας γνωστικές περιοχές, και η εμβάθυνση και ανάπτυξη της βασικής έρευνας σε διάφορες επιστημονικές περιοχές με αποτέλεσμα τη σύγχρονη ενδυνάμωση του επιστημονικού ιστού της χώρας. Για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η κατοχή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) σε όσα Πανεπιστήμια λειτουργούν οργανωμένα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών.

Η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής σε τμήματα των Πανεπιστημίων που δε λειτουργούν οργανωμένα Π.Μ.Σ. γίνεται ύστερα από αίτηση του υποψηφίου και αφού ακολουθηθεί συγκεκριμένη διαδικασία. Υπάρχουν, δε, ορισμένα Τμήματα των Πανεπιστημίων (π.χ. Πολυτεχνείο) όπου παρέχεται η δυνατότητα απόκτησης μόνο διδακτορικού διπλώματος. Οι προϋποθέσεις εισαγωγής στα τμήματα αυτά καθορίζονται από τα ίδια τα Τμήματα.»³

3. Βλέπε www.vpeth.gr.

1.2 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ-ΑΠΟΣΤΟΛΗ

0.Ιδρύονται Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι), τα οποία ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Τα Τ.Ε.Ι. είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου Δικαίου πλήρως αυτοδιοικούμενα σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 5 του Συντάγματος. Η οργάνωση και η λειτουργία τους διέπονται από τις διατάξεις του νόμου, ενώ ειδικότερα θέματα ρυθμίζονται με τον εσωτερικό κανονισμό κάθε Τ.Ε.Ι.

0.Τα Τ.Ε.Ι. διακρίνονται σαφώς ως προς το ρόλο και την κατεύθυνση των ίδιων και των αποφοίτων τους και ως προς το περιεχόμενο και τους τίτλους σπουδών από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) και έχουν ειδικότερα ως αποστολή:

α) Να παρέχουν θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση, επαρκή για την εφαρμογή επιστημονικών, τεχνολογικών καλλιτεχνικών ή άλλων γνώσεων και δεξιοτήτων στο επάγγελμα.

β) Να συμβάλλουν στη δημιουργία υπεύθυνων πολιτών, ικανών να συνεισφέρουν ως στελέχη εφαρμογής στα πλαίσια του δημοκρατικού προγραμματισμού, στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.

γ) Να υλοποιήσουν το δικαίωμα δωρεάν παιδείας κάθε Έλληνα πολίτη, ανάλογα με τις κλίσεις του και με όσα προβλέπουν οι σχετικοί νόμοι.

0.Στα πλαίσια της αποστολής τους τα Τ.Ε.Ι.:

α) Συμβάλλουν στον επαγγελματικό προσανατολισμό, τόσο των σπουδαστών τους, όσο και των νέων γενικότερα.

β) Διατηρούν αμφίδρομη σχέση με τις αντίστοιχες παραγωγικές μονάδες και τους οργανωμένους κλάδους της οικονομίας της περιφέρειάς τους.

γ) Συνεργάζονται μεταξύ τους ή με άλλα εκπαιδευτικά ή τεχνολογικά ιδρύματα ή φορείς ή υπηρεσίες του εσωτερικού ή του εξωτερικού, για την επίτευξη της αποστολής τους.

δ) Υπηρετούν την ανάγκη για συνεχιζόμενη εκπαίδευση των αποφοίτων τους και για διαρκή επιμόρφωση του ελληνικού λαού. (Η απαξίωση των γνώσεων, η επιτάχυνση της επαγγελματικής, της οικονομικής και γεωγραφικής, κινητικότητας και η ταχύρρυθμη αλλαγή της τεχνολογίας κάνει αναγκαία... τη συνεχή μετεκπαίδευση και επιμόρφωση, από την εισηγητική έκθεση του νομού).

ε) Ενημερώνουν την κοινή γνώμη για την πορεία πραγματοποίησης των

στόχων τους.

στ) Συντονίζουν τις επιδιώξεις τους με εκείνες των Α.Ε.Ι., όπως προβλέπονται με το Ν. 1268/1982, στην κοινή προσπάθεια για μια αυτοδύναμη οικονομική ανάπτυξη του τόπου. (Ν. 1268/82 "Για τη δομή και λειτουργία Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων" ΦΕΚ 87/16.07.82 τ.Α).

ζ) Παίρνουν μέρος σε ερευνητικά προγράμματα πάνω σε θέματα εφαρμογής της τεχνολογίας.

1. α) Η ανώτατη εκπαίδευση αποτελείται από δύο παράλληλους τομείς: αα) τον πανεπιστημιακό τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει τα Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία και την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών και ββ) τον τεχνολογικό τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

β) Τα Ιδρύματα των δύο τομέων της ανώτατης εκπαίδευσης λειτουργούν συμπληρωματικά, με διακριτές φυσιογνωμίες και με ρόλους, σκοπό και αποστολή, που διαφοροποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τον πανεπιστημιακό τομέα και για τον τεχνολογικό τομέα.

γ) Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται ο όρος «Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα» νοούνται τα ιδρύματα που ήδη λειτουργούν, τα οποία ανήκουν στον πανεπιστημιακό τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης και θα αποκαλούνται εφεξής «Πανεπιστήμια».

2. Στο πλαίσιο της αποστολής των Ιδρυμάτων της Ανώτατης Εκπαίδευσης, όπως καθορίζεται στο άρθρο 1 του ν. 1268/1982 (ΦΕΚ 87 Α') και αντιστοίχως στο άρθρο 1 του ν. 1404/1983 (ΦΕΚ 173 Α'), ισχύουν και τα ακόλουθα:

α) Τα Ιδρύματα του πανεπιστημιακού τομέα δίνουν έμφαση στην προαγωγή και ανάπτυξη της επιστήμης της τεχνολογίας και της τέχνης, στην παραγωγή νέας γνώσης με την βασική και εφαρμοσμένη έρευνα και στην υψηλή θεωρητική και ολοκληρωμένη θεωρητική και εφαρμοσμένη κατάρτιση του ακαδημαϊκού επιστημονικού, του τεχνολογικού και καλλιτεχνικού δυναμικού της χώρας.

Στο πλαίσιο αυτό, τα Ιδρύματα του πανεπιστημιακού τομέα έχουν, σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 28 του ν. 1404/1983, όπως τροποποιείται με τον παρόντα νόμο, την ευθύνη του σχεδιασμού και της οργάνωσης των μεταπτυχιακών σπουδών στην Ελλάδα και την αρμοδιότητα για τη χορήγηση των μεταπτυχιακών και διδακτορικών τίτλων.

β) Τα Ιδρύματα του τεχνολογικού τομέα δίνουν έμφαση στην εκπαίδευση

στελεχών εφαρμογών υψηλής ποιοτικής στάθμης, τα οποία, με τη θεωρητική και εφαρμοσμένη επιστημονική κατάρτισή τους: **αα)** αποτελούν συνδετικό κρίκο μεταξύ γνώσης και εφαρμογής, αναπτύσσοντας την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών και των τεχνών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία. **ββ)** μεταφέρουν, χρησιμοποιούν και προάγουν σύγχρονη τεχνολογία, καθώς επίσης και μεθόδους, πρακτικές και τεχνικές στο χώρο των εφαρμογών.

Στο πλαίσιο αυτό, τα ιδρύματα του τεχνολογικού τομέα συνδυάζουν την ανάπτυξη του κατάλληλου θεωρητικού υπόβαθρου σπουδών με υψηλού επιπέδου εργαστηριακή και πρακτική άσκηση, ενώ παράλληλα διεξάγουν κυρίως τεχνολογική έρευνα όπως εκάστοτε ορίζεται αυτή και αναπτύσσουν τεχνογνωσία και καινοτομίες στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.»⁴

4. Βλέπε www.ypeth.gr.

1.3 ΤΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ-ΟΡΓΑΝΑ

1.1. Όργανα του Τ.Ε.Ι.

«Όργανα του Τ.Ε.Ι. είναι η συνέλευση, το συμβούλιο, ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος.

1.1.1. Η Συνέλευση του Τ.Ε.Ι. απαρτίζεται από τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο, τους διευθυντές των σχολών τους προϊστάμενους των τμημάτων ένα εκπρόσωπο Ε.Ε.Π. ένα εκπρόσωπο Ε.Τ.Π. και εκπροσώπους σπουδαστών, σε ποσοστό ίσο προς το 50% του αριθμού των υπολοίπων μελών της συνέλευσης (πλην του προέδρου και του αντιπροέδρου) καθώς και από τον γενικό γραμματέα του Τ.Ε.Ι.

1.1.2. Το συμβούλιο του Τ.Ε.Ι. απαρτίζεται από τον αντιπρόεδρο τους διευθυντές των σχολών και ένα εκπρόσωπο σπουδαστών.

1.1.3. Ο πρόεδρος του Τ.Ε.Ι. είναι καθηγητής ή επίκουρος καθηγητής, εκπροσωπεί το Τ.Ε.Ι. και το διοικεί σε συνεργασία με το συμβούλιο, είναι αιρετός και εκλέγεται κάθε 3 χρόνια.

1.1.4. Ο αντιπρόεδρος του Τ.Ε.Ι. είναι καθηγητής ή επίκουρος καθηγητής, είναι και αυτός αιρετός που εκλέγεται κάθε 3 χρόνια επικουρεί τον πρόεδρο στα καθήκοντα του και είναι υπεύθυνος για θέματα σπουδών του Τ.Ε.Ι. και τέλος

1.1.5. Το Διοικητικό προσωπικό του Τ.Ε.Ι. αποτελείται από διοικητικούς, τεχνικούς και βοηθητικούς υπαλλήλους που υπηρετούν στις διοικητικές, οικονομικές και τεχνικές υπηρεσίες του ιδρύματος. Του διοικητικού προσωπικού προΐσταται ο γενικός γραμματέας του Τ.Ε.Ι. ο οποίος διορίζεται από τον υπουργό Ε.Π.θ. μετά από σχετική πρόταση από την συνέλευση του Τ.Ε.Ι.

1.2. Όργανα της σχολής

Τα όργανα της σχολής είναι το συμβούλιο και ο διευθυντής.

1.2.1. Το συμβούλιο της σχολής απαρτίζεται από τους προϊστάμενους των τμημάτων και από εκπροσώπους των σπουδαστών σε ποσοστό 40% των μελών του συμβουλίου πλην του διευθυντού. Ανάλογα μετέχουν ένας εκπρόσωπος του Ε.Τ.Π ή του Δ.Π.

1.2.2. Ο Διευθυντής της σχολής είναι καθηγητής ή επίκουρος καθηγητής, προϊστάται της σχολής, είναι αιρετός και εκλέγεται κάθε 3 χρόνια.

1.3. Όργανα του τμήματος

Τα όργανα του τμήματος είναι η γενική συνέλευση (Γ.Σ.), το συμβούλιο και ο Προϊστάμενος.

1.3.1. Η Γ.Σ. του τμήματος απαρτίζεται από το Ε.Π. η και το Ε.Ε.Π. του τμήματος και εκπροσώπου των σπουδαστών σε αριθμό ίσο προς το 40% του αριθμού των μελών του Ε.Π. ή και του Ε.Ε.Π. του τμήματος. Συνέρχεται τακτικά δυο (2) φορές το εξάμηνο και έκτακτα όταν τη συγκαλέσει ο προϊστάμενος του τμήματος η ζητηθεί γραπτά από το ένα τρίτο (1/3) του συνόλου των μελών της, προκειμένου να αντιμετωπισθούν έκτακτα ή επείγοντα θέματα.

1.3.2. Το συμβούλιο του τμήματος απαρτίζεται από τον προϊστάμενο του τμήματος, τους υπεύθυνους των Ομάδων Μαθημάτων (Ο>Μ)., έναν εκπρόσωπο των σπουδαστών, από έναν εκπρόσωπο της βαθμίδας η των βαθμίδων του Ε.Π. που δεν μετέχουν στο συμβούλιο και έναν εκπρόσωπο του Ε.Τ.Π., εφόσον συζητούνται θέματα που αφορούν τα μέλη του Ε.Τ.Π. Το συμβούλιο:

α) Συντονίζει τα εκπαιδευτικά και διοικητικά θέματα του τμήματος.

β) Αποφασίζει την κατανομή των πιστώσεων στις διάφορες δραστηριότητες του τμήματος.

γ) Υποβάλλει διαμέσου της σχολής στο συμβούλιο του Τ.Ε.Ι. προτάσεις για δημιουργία νέων θέσεων Ε.Π., Ε.Ε.Π. η Ε.Τ.Π.

δ) Έχει πειθαρχική δικαιοδοσία, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.

ε) Αποφασίζει για όλες τις ατομικές διοικητικές υποθέσεις των σπουδαστών ως και την τοποθέτηση του Ε.Τ.Π.

στ) Ασκεί όσες αρμοδιότητες του αναθέτει η Γ.Σ. με ειδική απόφασή της.

ζ) Συντάσσει εκθέσεις κρίσης για όλα τα μέλη του Ε.Π. και Ε.Ε.Π. του τμήματος.

1.3.3. Ο Προϊστάμενος του τμήματος είναι καθηγητής ή επίκουρος καθηγητής. Είναι αιρετός και εκλέγεται κάθε τρία χρόνια. Μεταξύ των άλλων αρμοδιοτήτων του προϊστάμενου είναι να:

α) Καταρτίζει την ημερήσια διάταξη της Γ.Σ. και του συμβουλίου, συγκαλεί τα όργανα αυτά προεδρεύει στις εργασίες τους, εισηγείται τα διάφορα θέματα και μεριμνά για την εκτέλεση των αποφάσεων τους.

β) Τηρεί μητρώα επιστημονικής και εκπαιδευτικής δραστηριότητας κάθε μέλους του Ε.Π. και Ε.Ε.Π.

γ) Έχει πειθαρχική δικαιοδοσία σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.

δ) Συγκροτεί επιτροπές για την μελέτη και διεκπεραίωση συγκεκριμένων θεμάτων και προΐσταται των υπηρεσιών του τμήματος.

Ο προϊστάμενος αναπληρώνεται στα καθήκοντα του από έναν υπεύθυνο Ο.Μ. του τμήματος που ορίζεται ως αναπληρωτής προϊστάμενος για ένα ακαδημαϊκό έτος από το συμβούλιο του τμήματος.

1.4. Όργανα της ομάδας μαθημάτων

Τα Όργανα της ομάδας μαθημάτων είναι η γενική συνέλευση της ομάδας και ο υπεύθυνος της ομάδας.

1.4.1. Η Γ.Σ. της ομάδας απαρτίζεται από το Ε.Π. ή το Ε.Ε.Π. και δυο εκπροσώπους των σπουδαστών.

Η Γ.Σ.:

α) Εκλέγει τον υπεύθυνο της Ο.Μ. και τον αναπληρωτή του.

β) Αναθέτει σε καθηγητές επίκουρους καθηγητές η καθηγητές εφαρμογών της Ο.Μ. καθήκοντα υπευθύνου εργαστηρίων.

γ) Υποβάλει προτάσεις στη Γ.Σ. του τμήματος σχετικά με το πρόγραμμα σπουδών κ.λ.π.

1.4.2. Ο υπεύθυνος της ομάδας είναι καθηγητής ή επίκουρος καθηγητής ή καθηγητής εφαρμογών, είναι αιρετός και εκλέγεται κάθε χρόνο. Ο υπεύθυνος της Ο.Μ. έχει ως έργο ιδίως, να συντονίζει γενικά το έργο της να κατανέμει το διδακτικό έργο με βάση την ειδίκευση και την καταλληλότητα, την εκπαιδευτική πείρα και την βαθμίδα του Ε.Π. και Ε.Ε.Π., να καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, να συγκαλεί την Γ.Σ. της Ο.Μ. και να εισηγείται τα θέματα και προεδρεύει στις εργασίες της, να μεριμνά δε για την εκτέλεση των αποφάσεων της».⁵

5. Βλέπε www.ybeth.gr

1.4. ΣΧΟΛΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.

A.E.I.

- Διοίκησης Επιχειρήσεων.
- Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης.
- Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων.
- Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων.
- Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας.
- Διεθνών Ευρωπαϊκών Οικονομικών και Πολιτικών Σπουδών.
- Διεθνών Οικονομικών σχέσεων και Ανάπτυξης.
- Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών.
- Βαλκανικών, Σλαβικών και Αναπολικών Σπουδών.
- Τμήμα Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας.
- Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής.
- Ναυτιλιακών Σπουδών.
- Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών.
- Οικονομικών Επιστημών.
- Οικονομικής Επιστήμης.
- Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας.
- Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης.
- Οργάνωσης και Διαχείρισης Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων.
- Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης.
- Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής.

Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Το τμήμα καταρτίζει τους σπουδαστές στη συστηματική οργάνωση και διοίκηση επιχειρήσεων οι οποίες δραστηριοποιούνται στην παραγωγή και διάθεση αγαθών και υπηρεσιών. Επιπλέον το τμήμα παρέχει εξειδικευμένες γνώσεις για τη διοίκηση ναυτιλιακών, τουριστικών, συνεταιριστικών και δημοτικών επιχειρήσεων. Η φοίτηση διαρκεί 8 εξάμηνα.

Λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου στη Χίο και στο Πανεπιστήμιο της Πάτρας.

Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

«Προσφέρονται 6 κατευθύνσεις σπουδών που οδηγούν σε σχετική εξειδίκευση του φοιτητή.

- Μάρκετινγκ.
- Λογιστική – Χρηματοοικονομική.
- Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νέες Τεχνολογίες.
- Διοίκηση Τουρισμού.
- Επιχειρηματική Οικονομική.
- Ναυτιλιακές Επιχειρήσεις και Μεταφορές».⁶

Πανεπιστήμιο Πάτρας.

Το Πανεπιστήμιο Πάτρας δίνει ενιαίο πτυχίο.

- Τομέας Οργάνωσης, Διοίκησης, Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων και Marketing.
- Τομέας Χρηματοοικονομικής, Λογιστικής και Διοίκησης.
- Τομέας Διαχείρισης Τεχνολογίας και Πληροφοριακών Συστημάτων Διοίκησης.
- Τομέας Διοίκησης Υπηρεσιών με κατευθύνσεις: Τουριστική Διοίκηση, Αθλητική Διοίκηση, Διοίκηση Υγείας, Διοίκηση Πολιτισμικών Δραστηριοτήτων και Φορέων. Οι πτυχιούχοι του τμήματος αυτού μπορούν να εργαστούν: σε υπηρεσίες, οργανισμούς και επιχειρήσεις του δημοσίου τομέα και της τοπικής αυτοδιοίκησης, στους τομείς ναυτιλίας και τουρισμού.

Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής

Το τμήμα εκπαιδεύει τους σπουδαστές στο γνωστικό αντικείμενο της Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής για τις ανάγκες των επιχειρήσεων και των Οργανισμών του Ιδιωτικού και του Δημόσιου Τομέα. Ακόμη με την διδασκαλία νομικών μαθημάτων παρέχονται οι απαιτούμενες γνώσεις του νομικού πλαισίου των

6. Βλέπε ΣΠΟΥΔΕΣ ΜΕΤΑ ΤΟ ΛΥΚΕΙΟ σελ. 88 ΟΕΔΒ.

επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Η φοίτηση διαρκεί 8 εξάμηνα.⁷

Λειτουργεί στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο της Αθήνας και στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

«Οι πτυχιούχοι του τμήματος αυτού μπορούν να εργαστούν:

Σε δημόσιες υπηρεσίες, οργανισμούς, τράπεζες, χρηματιστήρια, στον ελεγκτικό τομέα και ευρύτερα στις συναλλαγές.

Στην εκπαίδευση και κατάρτιση ως καθηγητές.

Σε ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες, ναυτιλιακές επιχειρήσεις σε τομείς αντίστοιχους με το αντικείμενο εκπαίδευσής τους.

Ως στελέχη σε κάθε μεγέθους επιχειρήσεις και οργανισμούς τοπικού, εθνικού ή πολυεθνικού χαρακτήρα.»⁷

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών – Οικονομικής Επιστήμης

Το τμήμα καταρτίζει τους φοιτητές στη μελέτη και εφαρμογή οικονομικών θεωριών για την ανάπτυξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων, τον καταμερισμό της εργασίας και γενικά για την έρευνα και την πρόβλεψη των οικονομικών φαινομένων.

Λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Κρήτης, στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο Πανεπιστήμιο Πειραιά, στο Πανεπιστήμιο Πάτρας, στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου. Η φοίτηση διαρκεί 8 εξάμηνα.

Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Πτυχίο ενιαίο με κατευθύνσεις.

- Οικονομικής Ανάλυσης.
- Εφαρμοσμένων Οικονομικών.
- Χρηματοοικονομικών και Επιχειρηματικών Οικονομικών.
- Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών.

7. Βλέπε ΣΠΟΥΔΕΣ ΜΕΤΑ ΤΟ ΛΥΚΕΙΟ σελ. 90 ΟΕΔΒ.

Πανεπιστήμιο Πειραιά.

Ενιαίο πτυχίο με κατευθύνσεις.

- Οικονομικής Ανάλυσης.
- Βιομηχανικών Θεμάτων.
- Ευρωπαϊκών Θεμάτων.

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Ενιαίο πτυχίο με κατευθύνσεις.

- Διεθνής Τραπεζική και Χρηματοοικονομική.
- Οικονομικά των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης και των Βαλκανίων.
- Οικονομικά της Ανάπτυξης.
- Οικονομική Ανάλυση των Θεσμών.

Οι πτυχιούχοι του τμήματος αυτού μπορούν να εργαστούν:

- Στο δημόσιο τομέα σε υπηρεσίες που έχουν ως αντικείμενο το εμπόριο, τη διεθνή οικονομία, νομισματικά θέματα, το φορολογικό σύστημα, την πολιτική της απασχόλησης.
- Σε φορείς που ασχολούνται με την οικονομική έρευνα.
- Σε τράπεζες και οργανισμούς κοινής ωφέλειας.
- Ως σύμβουλοι επιχειρήσεων και βιομηχανιών ή ανώτεροι υπάλληλοι σε λογιστήρια.
- Ως καθηγητές στην εκπαίδευση και την κατάρτιση.

Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων

Το τμήμα εκπαιδεύει τους φοιτητές στην επιστήμη της οργάνωσης και διοίκησης των παραγωγικών μονάδων και στις διάφορες τεχνικές επίλυσης προβλημάτων στους τομείς της Χρηματοοικονομικής, Λογιστικής, Παραγωγής, Προσωπικού, Μάρκετινγκ. Η φοίτηση διαρκεί 8 εξάμηνα.

Λειτουργεί στα Πανεπιστήμια Πειραιά, Μακεδονίας και στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Το πτυχίο είναι ενιαίο. Δίνεται όμως η δυνατότητα στους σπουδαστές να επιλέξουν μια από τις κατευθύνσεις που ακολουθούν:

- Διοίκηση Επιχειρήσεων.
- Λογιστική και Χρηματοδοτική Διοίκηση.
- Μάρκετινγκ.
- Διοίκηση Πληροφοριακών Συστημάτων.

Οι πτυχιούχοι του τμήματος μπορούν να εργαστούν:

- Σε δημόσιες υπηρεσίες, τράπεζες, οργανισμούς, επιχειρήσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης στον τομέα της διοίκησης.
- Ως καθηγητές στην εκπαίδευση και κατάρτιση.
- Στον ιδιωτικό τομέα, ως διοικητικά στελέχη, σύμβουλοι ή ερευνητές σε οικονομικές μονάδες και επιχειρήσεις.

Τμήμα Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας

Το τμήμα καταρτίζει τους σπουδαστές στη σωστή χρήση των πόρων μιας επιχείρησης ώστε να βελτιώνεται η παραγωγικότητά τους. Αντικείμενο των Σπουδών του τμήματος είναι ο εντοπισμός των προϊόντων, η πρόβλεψη, η μέτρηση της ζήτησης και οι μέθοδοι λήψης αποφάσεων σχετικά με την επιλογή, δημιουργία, τιμολόγηση, διάθεση και προβολή των προϊόντων και υπηρεσιών της επιχείρησης.

Λειτουργεί στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθήνας και η φοίτηση διαρκεί 8 εξάμηνα.

Το πτυχίο είναι ενιαίο. Δίνεται όμως η δυνατότητα στους σπουδαστές να επιλέξουν από το 3^ο έτος μια από τις ειδικεύσεις που ακολουθούν.

- Διοικητική Επιστήμη.
- Μάρκετινγκ.
- Επικοινωνία και Δημόσιες Σχέσεις.

Οι πτυχιούχοι του τμήματος μπορούν να εργαστούν:

- Ως στελέχη επιχειρήσεων και οργανισμών ιδιαίτερα στους τομείς Μάρκετινγκ, Πωλήσεων, Εξαγωγών, Διαφήμισης, Έρευνας αγοράς, Δημοσίων Σχέσεων, Διοίκησης Ανθρώπινων Πόρων, Διοίκησης

Προμηθειών και Υλικών, Ανάλυσης Συστημάτων και Ανάπτυξης Μηχανογραφικών Συστημάτων.

- Ως Οικονομικοί Σύμβουλοι Επιχειρήσεων.

T.E.I.

- Διαχείρισης Πληροφοριών.
- Διεθνούς Εμπορίου.
- Δημοσίων Σχέσεων και Επικοινωνίας.
- Διοίκησης Επιχειρήσεων.
- Διοίκησης και Διαχείρισης Έργων.
- Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων.
- Διοίκησης Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας.
- Ελεγκτικών και Ασφαλιστικών Εργασιών.
- Εφαρμογών Ξένων Γλωσσών στη Διοίκηση και στο Εμπόριο.
- Εφαρμογών Πληροφορικής στη Διοίκηση και την Οικονομία.
- Εμπορίας και Διαφήμισης.
- Επιχειρηματικού Σχεδιασμού και Πληροφοριακών Συστημάτων Λογιστικής.
- Οικολογίας και Περιβάλλοντος.
- Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Εκμεταλλεύσεων.
- Τηλεπληροφορικής και Διοίκησης.
- Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Τουριστικών Επιχειρήσεων.
- Χρηματοοικονομικής και Ασφαλιστικής.
- Χρηματοοικονομικών Εφαρμογών.
- Τουριστικών Επαγγελμάτων.

Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Το τμήμα έχει ως γνωστικό αντικείμενο τη διοικητική επιστήμη με εξειδίκευση την εφαρμογή της στις επιχειρήσεις τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο

δημόσιο τομέα. Επίσης οι σπουδαστές καταρτίζονται σε σύγχρονες επιστημονικές και τεχνολογικές μεθόδους στη Διοίκηση γενικά. Η φοίτηση διαρκεί 8 εξάμηνα.

Λειτουργεί στη Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι. Αθήνας, Πειραιά, Πάτρας, Λάρισας, Καβάλας, Σερρών, Χαλκίδας και Κοζάνης.

Η απόφαση του τμήματος αυτού μπορούν να εργαστούν:

- Σε δημόσιες υπηρεσίες, οργανισμούς.
- Σε ιδιωτικές επιχειρήσεις στα τμήματα Διοίκησης του προσωπικού, των Μεταφορών, των Πωλήσεων, της Παραγωγής, των Προμηθειών, Οικονομικού, Λογιστηρίου, Εξαγωγών, Μάρκετινγκ Δημοσίων Σχέσεων και Μηχανογράφησης.
- Σε μελετητικά κέντρα που ασχολούνται με την ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων διοίκησης σε όλες τις επιχειρήσεις, τόσο σε επίπεδο λειτουργίας όσο και σε στρατηγικό επίπεδο.
- Ως καθηγητές στην εκπαίδευση και την κατάρτιση.

Τμήμα Εμπορίας και Διαφήμισης

Το τμήμα παρέχει θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις, στην επιστήμη του μάρκετινγκ και τις εφαρμογές της. Ειδικότερα το γνωστικό αντικείμενο του τμήματος αφορά τον προγραμματισμό του μάρκετινγκ, τον καθορισμό της τιμολογιακής πολιτικής, τη διαφημιστική εκστρατεία και τις οικονομοτεχνικές μελέτες. Η φοίτηση διαρκεί 8 εξάμηνα.

Λειτουργεί στη Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι. Αθήνας, Θεσσαλονίκης και Κρήτης.

Η απόφοιτοι του τμήματος αυτού μπορούν να εργαστούν:

- Σε υπηρεσίες και οργανισμούς του δημόσιου τομέα και της τοπικής αυτοδιοίκησης.
- Σε τράπεζες και εξαγωγικούς οργανισμούς.
- Σε βιομηχανίες και εξαγωγικές επιχειρήσεις, σε διαφημιστικές εταιρείες και οργανισμούς, σε ιδρύματα, μεγάλα καταστήματα κ.τ.λ.
- Ως καθηγητές στην εκπαίδευση και την κατάρτιση.
- Ως ελεύθεροι επαγγελματίες σε δικές τους επιχειρηματικές μονάδες.

Τμήμα Λογιστικής

Το τμήμα εκπαιδεύει τους σπουδαστές στην επιστήμη της λογιστικής και των εφαρμογών της με τη βοήθεια των σύγχρονων λογιστικών μηχανών όλων των εμπορικών και οικονομικών πράξεων ενός οργανισμού, μιας επιχείρησης, μιας κρατικής υπηρεσίας. Η φοίτηση διαρκεί 8 εξάμηνα.

Λειτουργεί στη Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι. Πειραιά, Θεσσαλονίκης, Πάτρας, Λάρισας, Ηρακλείου, Καβάλας, Κοζάνης, Χαλκίδας, Σερρών, Μεσολογγίου και Πρεβέζης.

«Οι πτυχιούχοι του τμήματος έχουν τα ακόλουθα επαγγελματικά δικαιώματα:

- Απασχολούνται σε θέματα λογιστηρίου στον ιδιωτικό τομέα και δημόσιο τομέα.
- Ειδικότερα μπορούν να εργαστούν είτε σε λογιστήρια, είτε σε τμήματα ή χώρους που έχουν οργανική σχέση με το λογιστήριο σε θέματα:
 - i) τήρησης και ενημέρωσης λογιστικών βιβλίων για τα οποία απαιτούνται επιστημονικές αναλύσεις των οικονομικών πράξεων.
 - ii) τήρησης λογιστικών βιβλίων στα οποία καταχωρούνται περιοδικά τα περιουσιακά στοιχεία των οικονομικών μονάδων καθώς και συναφείς λογιστικές καταστάσεις.
 - iii) σύνταξη καταστάσεων ή άλλων εγγράφων που περιέχουν ανάλυση και λογιστική διατύπωση οικονομικών πράξεων συνδεδεμένων με τα λογιστικά βιβλία χειρογράφων ή μηχανογραφημένων.
 - iv) τήρηση και έκδοση στοιχείων που χρησιμεύουν στο λογιστήριο σαν στοιχεία πρώτης εγγραφής.
 - v) ενημέρωση καρτελών.
 - vi) καταγραφή περιουσιακών στοιχείων.
 - vii) τήρηση βιβλίων και στοιχείων κοστολογίου, βιβλίων και στοιχείων αποθήκης.
 - viii) μισθοδοσία.
 - ix) τήρηση διαφόρων βιβλίων που προβλέπονται από τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.
 - x) κατεύθυνση και παρακολούθηση της εφαρμογής του όλου λογιστικού συστήματος των οικονομικών μονάδων.

- xi) κατεύθυνση και παρακολούθηση των εργασιών σε συναφή με το λογιστήριο τμήματα.
- Οι πτυχιούχοι με την συμπλήρωση πενταετούς συναφούς προϋπηρεσίας μπορούν να καλύπτουν τις θέσεις του κατά το νόμο υπεύθυνου λογιστή, να ιδρύουν και λειτουργούν λογιστικά γραφεία, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις στα οποία παρακολουθούν και ενημερώνουν βιβλία των κατηγοριών Α, Β και Γ του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων.
 - Μπορούν να ελέγχουν και να θεωρούν τις υποβαλλόμενες από τους υπόχρεους τήρησης Α, Β και Γ κατηγορίες βιβλίων του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων, δηλώσεις προς τις αρμόδιες οικονομικές εφορίες κ.τ.λ.
 - Μπορούν να διορίζονται στην εκπαίδευση, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία». ⁸

Τμήμα Στελεχών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Εκμεταλλεύσεων

Ο σκοπός του τμήματος είναι να δώσει στους σπουδαστές του την απαραίτητη θεωρητική και πρακτική κατάρτιση, σε θέματα που αφορούν τη λειτουργία και διαχείριση συνεταιριστικών μονάδων ή εκμεταλλεύσεων, όπως τη χρηματοδότηση της συνεταιριστικής μονάδας, την αγορά ειδών για τη λειτουργία της και τη διάθεση της παραγωγής.

Η φοίτηση διαρκεί 8 εξάμηνα.

Λειτουργεί στη Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου και Μεσολογγίου.

«Οι απόφοιτοι του τμήματος μπορούν να εργαστούν:

- Σε υπηρεσίες και οργανισμούς του δημοσίου τομέα.
- Σε συνεταιριστικές οργανώσεις και εκμεταλλεύσεις παραγωγής, μεταποίησης, διακίνησης και εμπορίας αγαθών και υπηρεσιών.
- Ως καθηγητές στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση». ⁹

8. Βλέπε ΣΠΟΥΔΕΣ ΜΕΤΑ ΤΟ ΛΥΚΕΙΟ σελ. 136 ΟΕΔΒ.

9. Βλέπε ΣΠΟΥΔΕΣ ΜΕΤΑ ΤΟ ΛΥΚΕΙΟ σελ. 138 ΟΕΔΒ.

Τμήμα Τουριστικών Επιχειρήσεων

Το τμήμα καταρτίζει τους σπουδαστές στο να προγραμματίζουν, οργανώνουν, διευθύνουν και ελέγχουν τις παραγωγικές δραστηριότητες των τουριστικών επιχειρήσεων. Έτσι διευρύνεται ο κλάδος εργασιών της Τουριστικής Επιχείρησης και εξυπηρετείται καλύτερα η πελατεία της. Η φοίτηση διαρκεί 8 εξάμηνα.

Οι απόφοιτοι του τμήματος αυτού μπορούν να εργαστούν:

- Σε υπηρεσίες τουρισμού.
- Σε ξενοδοχειακές μονάδες.
- Σε τουριστικά γραφεία, ψυχαγωγικά κέντρα, επιβατικά πλοία.
- Σε δική τους ανάλογη επιχείρηση.
- Ως καθηγητές στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση.

Λειτουργεί στη Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι. Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Πάτρας, Λάρισας, Ηπείρου, Ηρακλείου και Άμφισσας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

2.1 Η ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ 29^{ης} ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2000

1. Η Τριτοβάθμια Εκπαίδευση αποτελείται από δύο παράλληλους τομείς:

α) τον πανεπιστημιακό τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει τα Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία και την ΑΣΚΤ και

β) τον τεχνολογικό τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

2. Τα Ιδρύματα των ως άνω τομέων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης λειτουργούν συμπληρωματικά, με διακριτές φυσιογνωμίες και με ρόλους σκοπό και αποστολή, που διαφοροποιούνται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Ν.1268/82, όπως ισχύει για τον πανεπιστημιακό τομέα και στο Ν. 1404/83, όπως ισχύει για τον τεχνολογικό τομέα.

3. Στο πλαίσιο της αποστολής των ανωτέρω ιδρυμάτων, όπως καθορίζονται στο άρθρο 1 του Ν.1268/82 και αντιστοίχως στον Ν. 1404/83, ισχύουν και τα ακόλουθα:

α) Τα Ιδρύματα του πανεπιστημιακού τομέα δίνουν έμφαση στην προαγωγή και ανάπτυξη της επιστήμης, στην βασική και την εφαρμοσμένη έρευνα και στην υψηλή θεωρητική και ολοκληρωμένη κατάρτιση του επιστημονικού και ακαδημαϊκού δυναμικού της χώρας.

β) τα Ιδρύματα του τεχνολογικού τομέα δίνουν έμφαση στην εκπαίδευση στελεχών εφαρμογών υψηλής ποιοτικής στάθμης, τα οποία, με την θεωρητική και εφαρμοσμένη επιστημονική κατάρτισή τους:

i) αποτελούν συνδετικό κρίκο μεταξύ γνώσης και εφαρμογής, αναπτύσσοντας την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών και των τεχνών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

ii) μεταφέρουν, χρησιμοποιούν και παράγουν σύγχρονη τεχνολογία καθώς επίσης και μεθόδους, πρακτικές και τεχνικές στο χώρο των εφαρμογών..... Στο πλαίσιο αυτό τα Ιδρύματα του τεχνολογικού

τομέα συνδυάζουν την ανάπτυξη καταλλήλου θεωρητικού υποβάθρου σπουδών με υψηλού επιπέδου εργαστηριακή και πρακτική άσκηση, ενώ παράλληλα διεξάγουν τεχνολογική έρευνα και αναπτύσσουν τεχνογνωσία και καινοτομίες στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

4. α) Η διάρκεια σπουδών στον πανεπιστημιακό τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης δεν μπορεί να είναι μικρότερη των οκτώ εξαμήνων σπουδών.

β) Η διάρκεια σπουδών στον τεχνολογικό τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης δεν μπορεί να είναι μικρότερη των επτά εξαμήνων σπουδών στα οποία συμπεριλαμβάνεται και ένα εξάμηνο πρακτικής άσκησης στο αντίστοιχο επάγγελμα.

5. Η διάρκεια σπουδών των Τμημάτων ΤΕΙ που αναφέρονται στο ΠΔ 227/1995 (ΦΕΚ 130Α/20.6.95) καθορίζεται σε οκτώ εξάμηνα συμπεριλαμβανομένου και του ενός εξαμήνου πρακτικής άσκησης στο επάγγελμα που προβλέπεται από το ΠΔ 174/1985 (ΦΕΚ 59Α).

Με την νομοθετική ρύθμιση για την «τριτοβάθμια εκπαίδευση», το Υπουργείο Παιδείας κατάφερε να μην ικανοποιήσει κανένα από τα δίκαια αιτήματα των ΤΕΙ και να διατηρήσει (αν όχι να ενισχύσει) την απροσδιοριστία του χώρου. Κάποιοι προσποιούνται άτεχνα ότι θίγονται από την νομοθετική ρύθμιση, ενώ στην πραγματικότητα ενδομύχως πανηγυρίζουν αφού πέτυχαν μια περίτρανη νίκη: να αφήσουν τα **αδιαβάθμητα** ΤΕΙ να δίνουν **αδιαβάθμητα** πτυχία στα Ελληνόπουλα.

Με την νομοθετική ρύθμιση:

- τα ΤΕΙ εξακολουθούν να παραμένουν αδιαβάθμητα, αφού δεν κατετάγησαν ούτε στην ανώτερη ούτε στην ανώτατη εκπαιδευτική βαθμίδα του άρθρου 16 του Συντάγματος. Τοποθετούνται στην «τριτοβάθμια εκπαίδευση», στην οποία ανήκαν από το 1983 (!), την οποία όμως δεν αναφέρει το Σύνταγμα και στην ουσία είναι συνώνυμη της **μεταλυκειακής** εκπαίδευσης Κατά την πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση, η τριτοβάθμια εκπαίδευση αποτελείται από δύο «παράλληλους τομείς», τον πανεπιστημιακό και τον τεχνολογικό. Αφού όμως δεν καθορίζεται η απόσταση των δύο παραλλήλων τομέων, εύκολα μπορεί κάποιος να ισχυριστεί ότι ο "πανεπιστημιακός τομέας" της ρύθμισης είναι η ανωτάτη εκπαίδευση (στην οποία ανήκουν εξ ορισμού τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα) και ο «τεχνολογικός τομέας» η ανώτερα του άρθρου 16 του Συντάγματος, στην οποία ανήκουν τα ΤΕΙ...

- καθορίστηκε δήθεν ο ρόλος και ο τεχνολογικός χαρακτήρας των ΤΕΙ, που όμως έχουν καθοριστεί από το 1983 με τον Ν. 1404/83 !
- καθορίστηκε δήθεν η διάρκεια σπουδών των Τμημάτων των ΤΕΙ σε 7 εξάμηνα, που είναι καθορισμένη από τον Ν. 1404/83 σε ελάχιστη 7 εξάμηνα!

«Η έννοια και ο όρος της «τριτοβάθμιας» εκπαίδευσης χρησιμοποιείται εδώ και πολλά χρόνια από το Υπουργείο Παιδείας. Σε σχετικό έντυπο του Υπουργείου με τίτλο «*The Faculties and Departments of the TEI*» (έκδοση ΟΕΔΒ, Αθήνα Ιούλιος 1988), που έχει στείλει σε όλα τα κράτημέλη της ΕΕ, περιλαμβάνεται και το παρακάτω διάγραμμα που δείχνει την διάρθρωση του εκπαιδευτικού συστήματος της Ελλάδος και της «τριτοβάθμιας» (tertiary) εκπαίδευσης.

Γίνεται σαφές ότι η τριτοβάθμια εκπαίδευση περιλαμβάνει τρεις τομείς: τον **πανεπιστημιακό** (Universities), τον **τεχνολογικό** (Technological Education) και έναν τομέα που περιλαμβάνει τις ανώτερες σχολές (higher schools). Η πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση προσπαθεί να υλοποιήσει το διάγραμμα αυτό, αλλά ...ξεχνάει τον τρίτο «*παράλληλο τομέα*», τον τομέα «*Ανώτερης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης*». Αν τολμήσει το Υπουργείο να δημιουργήσει και τον τρίτο παράλληλο τομέα «*Ανώτερης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης*» θα έχει λύσει όλα τα προβλήματα, αφού θα έχει σαφώς καθορίσει την «ανώτερη» κατά το Σύνταγμα βαθμίδα.»¹⁰

Προσπαθώντας να ξεπεράσουν την ασάφεια κατάταξης των Τ.Ε.Ι., πολλοί ισχυρίζονται ότι αποδεικνύεται ότι αυτά *δεν ανήκουν* στην «ανώτερη» βαθμίδα της εκπαίδευσης, αφού η διάρκεια των σπουδών στις ανώτερες σχολές είναι, βάσει του Συντάγματος, το πολύ 3 χρόνια, ενώ στα Τμήματα Τ.Ε.Ι. είναι κατά ελάχιστον 7 εξάμηνα. Στα 7 όμως εξάμηνα συμπεριλαμβάνεται και το εξάμηνο πρακτικής άσκησης, το οποίο με μελλοντική προσφυγή του Τ.Ε.Ε. και σχετική απόφαση του Σ.τ.Ε., μπορεί να χαρακτηριστεί ότι δεν αποτελεί εξάμηνο «σπουδών». Στην περίπτωση αυτή τα Τμήματα Τ.Ε.Ι. θα έχουν σπουδές 6 εξαμήνων και εύκολα θα μπορούν να καταταγούν στην «ανώτερη» εκπαιδευτική βαθμίδα. Το ότι αυτός δεν είναι προσχεδιασμένος στόχος της πρόσφατης νομοθετικής ρύθμισης θα αποδειχθεί μόνον όταν εγκριθούν από το Υπουργείο τα νέα προγράμματα σπουδών 8 εξαμήνων συγκεκριμένων Τμημάτων, τα οποία έχουν ζητηθεί και χρηματοδοτηθεί από το Υπουργείο.

10. Βλέπε www.teipir.gr Η. Δημόπουλος Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Πειραιά.

Τα Τ.Ε.Ι. πρέπει να εμείνουν στην σαφή κατάταξή τους στην ανώτατη τεχνολογική εκπαιδευτική βαθμίδα, ή έστω την σαφή μη κατάταξή τους στην ανώτερη κατά το Σύνταγμα βαθμίδα, για να τερματιστεί η αοριστία που ταλαιπωρεί εκατοντάδες χιλιάδες σπουδαστές και αποφοίτους. Αυτό είναι απαραίτητο και για εκπαιδευτικούς λόγους, αφού στην περίπτωση που τα Τ.Ε.Ι. είναι ανώτερες επαγγελματικές σχολές, οι καθηγητές θα πρέπει να προσαρμόσουν ανάλογα το επίπεδο των μαθημάτων τους. Η κατάταξη στην ανώτατη τεχνολογική εκπαιδευτική βαθμίδα, δεν σημαίνει ότι τα Τ.Ε.Ι. γίνονται πανεπιστήμια, αφού διατηρούν τον διακριτό και διαφορετικό ρόλο και χαρακτήρα τους, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

1. Το κύριο διδακτικό και ερευνητικό έργο ασκείται από το εκπαιδευτικό προσωπικό (ΕΠ) Τ.Ε.Ι., το οποίο ανήκει σε μια από τις βαθμίδες Καθηγητών Τ.Ε.Ι., Επίκουρων Καθηγητών Τ.Ε.Ι. και Καθηγητών Εφαρμογών Τ.Ε.Ι..

2. Τα μέλη του ΕΠ Τ.Ε.Ι. ασκούν δημόσιο λειτούργημα. Η υπηρεσιακή κατάσταση των μελών ΕΠ Τ.Ε.Ι. ρυθμίζεται κατά τις διατάξεις του ν. 1404/83 και του Εσωτερικού Κανονισμού.

3. Τα μέλη του ΕΠ Τ.Ε.Ι., ανάλογα με τη βαθμίδα και το εκπαιδευτικό τους έργο, πρέπει να συνδυάζουν κατάλληλη θεωρητική κατάρτιση και βαθειά επαγγελματική εμπειρία στην παραγωγή και να έχουν την δυνατότητα συνεχούς επαφής με την παραγωγική πραγματικότητα, στην έκταση που αυτό επιβάλλεται από τα συγκεκριμένα εκπαιδευτικά τους καθήκοντα.

4. Τα ελάχιστα προσόντα που απαιτούνται για την εκλογή σε κάθε βαθμίδα ΤΕΙ, είναι τα ακόλουθα:

«Α. Καθηγητών ΤΕΙ:

- i) Πτυχίο ή δίπλωμα ΑΕΙ ή ΤΕΙ εσωτερικού ή αναγνωρισμένο ισότιμο τίτλο εξωτερικού.
- ii) Διδακτορικό δίπλωμα σχετικό με το αντικείμενο της θέσης που προκηρύσσεται και το οποίο αποκτήθηκε μετά από σπουδές που πραγματοποιήθηκαν εξ ολοκλήρου σε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης του εσωτερικού ή σε αναγνωρισμένο αντίστοιχα ιδρύματα του εξωτερικού.

- iii) **Επτά (7) έτη. επαγγελματικής δραστηριότητας καταλλήλου επιπέδου** από τη λήψη του βασικού πτυχίου ή διπλώματος, μη συνυπολογιζομένου του χρόνου σπουδών για τη λήψη του απαιτούμενου διδακτορικού διπλώματος, από τα οποία μέχρι τρία (3) έτη μπορεί να αντικατασταθούν με διδακτικό έργο σε εκπαιδευτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εσωτερικού ή σε αναγνωρισμένα αντίστοιχα ιδρύματα του εξωτερικού.
- iv) **Αξιόλογη επιστημονική δραστηριότητα, συναφή προς το αντικείμενο** της προκηρυσσόμενης θέσης, στη δημιουργία ή βελτίωση γνώσεων, προϊόντων, διεργασιών, μεθόδων ή συστημάτων, αποδεικνυόμενη από ανάλογες:
 - 1) **Πρωτότυπες δημοσιεύσεις σε επιστημονικά ή τεχνικά ή εικαστικών θεμάτων περιοδικά με σύστημα κριτών, τα οποία είναι διεθνώς αναγνωρισμένου κύρους ή**
 - 2) **Μονογραφίες ή βιβλία που έτυχαν ευμενούς κριτικής ή δύο (2) τουλάχιστον αναφορές σε αναγνωρισμένου κύρους ειδικά επιστημονικά ή τεχνικά ή εικαστικών θεμάτων περιοδικά. Ο υποψήφιος πρέπει να συγκεντρώνει ως μόνος ή κύριος ερευνητής συνολικό αριθμό τεσσάρων (4) τουλάχιστον πρωτότυπων, κατά τα ως άνω, δημοσιεύσεων.**
- v) **Αναγνωρισμένη συμβολή στην πρόοδο της επιστήμης ή της τέχνης ή στην ανάπτυξη της τεχνολογίας, που διαπιστώνεται από δύο (2) τουλάχιστον ομότιμες αναφορές σε εργασίες του υποψηφίου από άλλους ερευνητές.**

B. Επίκουρων Καθηγητών Τ.Ε.Ι.

- i) **Πτυχίο ή δίπλωμα ΑΕΙ ή ΤΕΙ εσωτερικού ή αναγνωρισμένο ισότιμο τίτλο εξωτερικού.**
- ii) **Διδακτορικό δίπλωμα σχετικό με το αντικείμενο της θέσης που προκηρύσσεται και το οποίο αποκτήθηκε μετά από σπουδές που πραγματοποιήθηκαν εξ ολοκλήρου σε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης του εσωτερικού ή σε αναγνωρισμένο αντίστοιχα ιδρύματα του εξωτερικού.**

αναγνωρισμένο αντίστοιχα ιδρύματα του εξωτερικού ή από εκπαιδευτικά μεταπτυχιακά προγράμματα συνεργασίας ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εσωτερικού ή εσωτερικού και εξωτερικού.

- ii) Έξι (6) έτη επαγγελματικής δραστηριότητας καταλλήλου επιπέδου σε αντικείμενο σχετικό με την ειδικότητα από τη λήψη του βασικού πτυχίου ή διπλώματος, μη συνυπολογιζομένου του χρόνου σπουδών για την λήψη του απαιτούμενου μεταπτυχιακού τίτλου, από τα οποία μέχρι τρία (3) έτη μπορεί να αντικατασταθούν με διδακτικό έργο σε εκπαιδευτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εσωτερικού ή σε αναγνωρισμένα αντίστοιχα ιδρύματα του εξωτερικού.
- iii) Τεκμηριωμένη ικανότητα υπεύθυνης εφαρμογής επιστημονικών ή καλλιτεχνικών γνώσεων και τεχνολογικών μεθόδων ή εκτέλεσης τμήματος ερευνητικού έργου κατάλληλου επιπέδου στην ειδικότητα της θέσης που προκηρύσσεται, που να αποδεικνύεται από προσκομιζόμενα στοιχεία». ¹¹

N. 1404/83, ΑΡΘΡΟ 20

1. Ανάλογα με την βαθμίδα που ανήκουν, τα μέλη του ΕΠ έχουν κατά κύριο λόγο τις ακόλουθες αρμοδιότητες στην εκτέλεση του διδακτικού τους έργου:

α) Οι καθηγητές και επίκουροι καθηγητές, την ανάληψη διδακτικών δραστηριοτήτων που απαιτούν κυρίως θεωρητικές γνώσεις, όπως διδασκαλία μαθημάτων υποδομής και εξειδίκευσης, συμμετοχή σε εργαστήρια προωθημένων γνώσεων, επίβλεψη εκπόνησης πτυχιακών εργασιών.

β) Οι καθηγητές εφαρμογών, την εκτέλεση διδακτικού έργου που απαιτεί κυρίως πείρα εφαρμογών, όπως διδασκαλία εισαγωγικών πρακτικών μαθημάτων, διεξαγωγή φροντιστηριακών και εργαστηριακών ασκήσεων και επίβλεψη εκπόνησης πτυχιακών εργασιών.

11. Βλέπε www.teipir.gr Η. Δημόπουλος καθηγητής Τ.Ε.Ι. Πειραιά.

2.2 ΑΝΩΤΑΤΑ ΤΑ Τ.Ε.Ι.

Νομοσχέδιο διπλής όψεως για το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ΤΕΙ προτείνει σε διάλογο το υπουργείο Παιδείας:

Με την ένταξη των Τεχνολογικών Ιδρυμάτων στην ανώτατη εκπαίδευση, αναβαθμίζει το επίπεδο σπουδών και κατοχυρώνει την ισχύ των πτυχίων (ικανοποιούνται οι σπουδαστές). Παράλληλα ορίζει υψηλά ακαδημαϊκά κριτήρια για τους καθηγητές και διαφοροποιεί τον τρόπο εξέλιξης στις θέσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού (αντιδρούν οι διδάσκοντες).

Με τις προτάσεις (υπό τη μορφή σχεδίου νόμου) που παρέδωσε στην κοινότητα των Τ.Ε.Ι. και των Α.Ε.Ι., το υπουργείο Παιδείας λύνει οριστικά το θέμα της αμφισβήτησης του επιπέδου των Τεχνολογικών Ιδρυμάτων, εντάσσοντάς τα στην ανώτατη εκπαίδευση με τη σαφή διατύπωση:

Η ανώτατη εκπαίδευση αποτελείται από δύο τομείς που είναι παράλληλοι: α) τον πανεπιστημιακό τομέα (Πανεπιστήμια, Πολυτεχνεία, Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών), β) τον τεχνολογικό τομέα ο οποίος περιλαμβάνει τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα με διακριτές φυσιογνωμίες και ρόλους.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του σχεδίου νόμου του υπουργείου Παιδείας, η ανωτατοποίηση των Τ.Ε.Ι. σηματοδοτείται από:

- Το σαφή προσδιορισμό της διάρκειας σπουδών (ορίζεται κατά κανόνα σε οκτώ εξάμηνα). Σύμφωνα με το Σύνταγμα, η διάρκεια σπουδών που ξεπερνά τα τέσσερα χρόνια εισάγει αυτομάτως τις σχολές στο πεδίο της ανώτατης εκπαίδευσης.
- Το χαρακτηρισμό του πτυχίου των Τ.Ε.Ι. ως βασικού τίτλου σπουδών οπότε οι απόφοιτοι των Τεχνολογικών Ιδρυμάτων έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών σε ελληνικά ή ξένα πανεπιστήμια. Ο ισχύων νόμος παρείχε τυπικά τη δυνατότητα αυτή, η οποία ωστόσο δεν είχε αντίκρισμα για τους αποφοίτους των Τ.Ε.Ι., καθώς ήταν δυσχερής (λόγω της υποβαθμισμένης αντίληψης για τα πτυχία) η πρόσβασή τους στα μεταπτυχιακά των ελληνικών πανεπιστημίων.
- Τη δυνατότητα οργάνωσης από τα Τ.Ε.Ι. μεταπτυχιακών προγραμμάτων σε συνεργασία με ελληνικά Α.Ε.Ι. και ξένα πανεπιστήμια.
- Την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου των Τ.Ε.Ι. με την ανανέωση των

προγραμμάτων σπουδών και την ενίσχυση της υλικοτεχνικής υποδομής.

«Σημείο αιχμής, ωστόσο, και στοιχείο που αναμένεται να προκαλέσει αντιδράσεις στον κύκλο των διδασκόντων των Τ.Ε.Ι. αποτελούν οι διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου, που αφορούν την εκλογή και την εξέλιξη των μελών του Εκπαιδευτικού Προσωπικού. Και αυτό διότι το υπουργείο Παιδείας επιχειρεί να σηκώσει τον πήχη ως προς την επιλογή και την τοποθέτηση των καθηγητών στα Τεχνολογικά Ιδρύματα, εισάγοντας ως υποχρεωτικά, ακαδημαϊκά κριτήρια, δηλαδή μεταπτυχιακούς τίτλους και διδακτορικά διπλώματα.

Δημιουργεί τέταρτη βαθμίδα εκπαιδευτικών (αναπληρωτές καθηγητές) και μετατρέπει σε «εντεταλμένους» (δηλαδή προσωρινούς) όλους τους διδάσκοντες των Τ.Ε.Ι. (περίπου 2.500) που προκειμένου να εξελιχθούν σε ανώτερες βαθμίδες θα πρέπει να επανακριθούν, και μάλιστα από συναδέλφους τους πανεπιστημιακούς, όπως συμπερασματικά προκύπτει από τις μεταβατικές ρυθμίσεις. Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι «ακυρώνεται» η εκπαιδευτική υπόσταση των υπηρετούντων στα Τ.Ε.Ι., όσων δεν διαθέτουν τα προαπαιτούμενα προσόντα όπως αυτά προσδιορίζονται από τις προτεινόμενες διατάξεις.

Όπως έγινε γνωστό από τους κύκλους της κοινότητας των Τεχνολογικών Ιδρυμάτων, οι αντιδράσεις που εκφράστηκαν μετά την πρώτη ανάγνωση των διατάξεων αναφέρονται σε «διωγμό» της πλειονότητας του εκπαιδευτικού δυναμικού των Τ.Ε.Ι. όπου στελέχωσαν τα ιδρύματα από καταβολής ιδρύσεώς τους και κατέβαλαν προσπάθειες για την ανάδειξη του ρόλου τους στο τοπίο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.»¹²

Στο σχέδιο νόμου που προτείνει το υπουργείο Παιδείας για το θεσμικό πλαίσιο των Τ.Ε.Ι. δεν διευκρινίζεται:

1) Το ζήτημα των επαγγελματικών δικαιωμάτων των πτυχιούχων των τμημάτων Τ.Ε.Ι. (συγκεκριμένα, των ειδικοτήτων που συνδέονται με τους επιστημονικούς τομείς του Ε.Μ. Πολυτεχνείου), τα οποία δεν έχουν ακόμη καθοριστεί. Το θέμα θα απασχολήσει μεταγενέστερα την ηγεσία του υπουργείου Παιδείας σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς και θα προσδιοριστεί στη συνέχεια με την έκδοση Προεδρικών Διαταγμάτων.

12. Βλέπε www.ybeth.gr.

2) Η ισοτιμία των πτυχίων των αποφοίτων των Τ.Ε.Ι. προ και μετά την προτεινόμενη νομοθετική μετατροπή, που τα εντάσσει στην ανώτατη εκπαίδευση.

Οι διατάξεις αναλυτικά

Η ανώτατη εκπαίδευση αποτελείται από δύο τομείς που είναι παράλληλοι:

α) τον πανεπιστημιακό τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει τα Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία και την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών και

β) τον τεχνολογικό τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Τα ιδρύματα και των δύο τομέων της ανώτατης εκπαίδευσης λειτουργούν συμπληρωματικά, με διακριτές φυσιγνωμίες και ρόλους, σκοπό και αποστολή που διαφοροποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τον πανεπιστημιακό τομέα και για τον τεχνολογικό τομέα.

- Η διάρκεια σπουδών στα Τμήματα ΤΕΙ ορίζεται κατά κανόνα.
- Σε οκτώ εξάμηνα, συμπεριλαμβανομένου του εξαμήνου εκπόνησης πτυχιακής εργασίας, κατά τη διάρκεια του οποίου μπορεί να πραγματοποιείται και η πρακτική άσκηση στο επάγγελμα. Είναι δυνατόν όμως να οριστεί η διάρκεια σπουδών σε επτά εξάμηνα, ανάλογα με τη φύση και την έκταση του γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος. Τα προγράμματα σπουδών καταρτίζονται από τα Τμήματα.
- Τα πτυχία που χορηγούνται από Τμήματα Τ.Ε.Ι. αποτελούν το βασικό τίτλο σπουδών της ανώτατης εκπαίδευσης, ο οποίος δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης σε προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών σε ελληνικά ή ξένα πανεπιστήμια, με τις ίδιες προϋποθέσεις που εκάστοτε ισχύουν για τους πτυχιούχους ανώτατης εκπαίδευσης.
- Τα Τμήματα Τ.Ε.Ι. μπορούν να συμπράττουν στη λειτουργία Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών που διοργανώνονται σε πανεπιστήμια εσωτερικού ή αναγνωρισμένα εξωτερικού, με τη συμμετοχή σε αυτά μελών Εκπαιδευτικού Προσωπικού ή τη διάθεση χώρων και εγκαταστάσεων. Οι τίτλοι σπουδών, στις περιπτώσεις αυτές, χορηγούνται

από τα πανεπιστημιακά Τμήματα. Τα Τμήματα Τ.Ε.Ι. τα οποία θα πληρούν τα σχετικά κριτήρια διεξαγωγής των μεταπτυχιακών προγραμμάτων, μπορούν να συνδιοργανώσουν διατμηματικά προγράμματα από κοινού με πανεπιστημιακά Τμήματα πανεπιστημίων του εσωτερικού.

- Δημιουργούνται τέσσερις βαθμίδες Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Π.) με την προσθήκη της βαθμίδας του αναπληρωτή καθηγητή. Οι βαθμίδες σύμφωνα με το νόμο είναι τρεις, του καθηγητή Τ.Ε.Ι., του επίκουρου καθηγητή Τ.Ε.Ι. και του καθηγητή Εφαρμογών Τ.Ε.Ι.. Για τις τρεις πρώτες βαθμίδες (καθηγητής-αναπληρωτής-επίκουρος) ορίζεται ως απαραίτητο ακαδημαϊκό προσόν το διδακτορικό δίπλωμα, και για τη βαθμίδα του καθηγητή Εφαρμογών, ο τίτλος μεταπτυχιακών σπουδών. Για την εκλογή στις θέσεις των διαφόρων βαθμίδων καθιερώνονται προσόντα (δεν αναφέρονται αναλυτικά στις προτάσεις του ΥΠΕΠΘ) που από πλευράς ποιότητας και διάρθρωσης προσομοιάζουν προς τα προσόντα των αντίστοιχων βαθμίδων ΔΕΠ των πανεπιστημίων.
- Θεσπίζονται νέες ρυθμίσεις ως προς τη διαδικασία εκλογής και πλήρωσης των θέσεων Ε.Π. των Τ.Ε.Ι.. Σε πρώτο στάδιο επιλέγονται με ισχυρή πλειοψηφία οι εκλόγιμοι, δηλαδή όσοι έχουν όλα τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, και σε δεύτερο στάδιο εκλέγεται όποιος από αυτούς συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των εκλεκτόρων (τουλάχιστον επτά μέλη Ε.Π.).

Για το προσωπικό που υπηρετεί σήμερα στα Τ.Ε.Ι., διευκρινίζεται με τη μορφή μεταβατικών διατάξεων ότι:

Οι καθηγητές, επίκουροι καθηγητές, και οι καθηγητές Εφαρμογών εντάσσονται αυτοδικαίως σε θέσεις Εντεταλμένου Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΝ.Ε.Π.) και συγκεκριμένα των προσωρινών βαθμίδων Εντεταλμένου Καθηγητή, Εντεταλμένου Επίκουρου Καθηγητή και Εντεταλμένου Καθηγητή Εφαρμογών, αντίστοιχα. Τα μέλη αυτά μπορούν να ζητήσουν, με περιθώριο έξι ετών από την έναρξη ισχύος του νόμου, να κριθούν για την κατάληψη των θέσεων του Ε.Π. στις Αναπληρωτή Καθηγητή, Επίκουρου Καθηγητή και Καθηγητή Εφαρμογών, αντίστοιχα. Οι κρίσεις αυτές διενεργούνται από ειδικά πενταμελή εκλεκτορικά σώματα ανά ειδικότητα ή συναφείς ειδικότητες που απαρτίζονται από καθηγητές ή αναπληρωτές καθηγητές του οικείου Τμήματος ΤΕΙ. Σε περίπτωση μερικής ή ολικής

έλλειψης Ε.Π. των βαθμίδων αυτών, τα εκλεκτορικά σώματα συμπληρώνονται ή συγκροτούνται από προσωπικό άλλων βαθμίδων άλλων Τμημάτων ΤΕΙ ή, ελλείψει και αυτών, από καθηγητές ή αναπληρωτές καθηγητές πανεπιστημίων, αντίστοιχης ή συναφούς ειδικότητας.

Τα μέλη ΕΝ.Ε.Π. που δεν εντάσσονται σε θέσεις Ε.Π. διατηρούν το υπηρεσιακό τους καθεστώς και ασκούν το ίδιο διδακτικό έργο με διδακτικό ωράριο που καθορίζεται ανάλογα με αυτό των μελών Ε.Π.

Παρατείνεται η θητεία των προέδρων και των αντιπροέδρων ΤΕΙ, με διάταξη που ήδη κατατέθηκε στη Βουλή, μέχρι τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους 2001-2002, ώστε να ολοκληρωθούν οι σχετικές διαδικασίες και να προχωρήσουν τα Ιδρύματα σε εκλογή νέων οργάνων διοίκησης.

Διατηρείται ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων των ΤΕΙ από το υπουργείο Παιδείας, αλλά καταργούνται οι διατάξεις που δίνουν τη δυνατότητα παρέμβασης του υπουργείου στην αυτοδιοίκηση των ιδρυμάτων, όπως αρμόζει σε ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης.

2.3. ΑΝΩΤΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ Τ.Ε.Ι.

Οι πρόσφατες διαμάχες για την Ανώτατοποίηση των ΤΕΙ θα μπορούσε να χαρακτηρισθούν ως έκδηλα συμπτώματα παρενεργειών πάνω στον κορμό της Ελληνικής Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, που οφείλονται ασφαλώς σε ουσιαστικά, αλλά και συχνά ανομολόγητα, αίτια όπως είναι:

- «α) Η προώθηση της εξαντλητικής ανταγωνιστικότητας των Ιδρυμάτων στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας και της γνώσης, κάτω μάλιστα από ένα αμφιλεγόμενου προορισμού εθνικό σύστημα αξιολόγησής τους.
- β) Η ανάγκη χορήγησης πτυχίων αναγνωρισμένων από τα εθνικά συστήματα όλων των ευρωπαϊκών χωρών για τη διεκδίκηση κάποιας θέσης, έστω και δυσεύρετης, στην ενοποιημένη αγορά εργασίας.
- γ) Η λανθάνουσα μέχρι στιγμής, αλλά καθώς όλα αναμενόμενη Ιδιωτικοποίηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης, όπως εκδηλώνεται κατά καιρούς με την επαπειλούμενη αναγνώριση πτυχίων που χορηγούνται από παραρτήματα ξένων Α.Ε.Ι., τις δηλωμένες προθέσεις για ίδρυση Α.Ε.Ι. από ΟΤΑ ή από μη κερδοσκοπικούς φορείς, την ήδη υλοποιούμενη καταβολή διδάκτρων στα ΜΠ προγράμματα σπουδών κ.ά.
- δ) Η παντελής απουσία ενός πολυετούς αναπτυξιακού σχεδίου της χώρας, που θα μπορούσε και θα έπρεπε να αποτελεί τη μοναδική βάση καθορισμού των δύο συνιστωσών της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα), καθώς και των επιμέρους ειδικοτήτων ή γνωστικών περιοχών τους.
- ε) Ο ανορθόδοξος μέχρι σήμερα σχεδιασμός της Ανώτατης Εκπαίδευσης, όπως αυτός συχνά εκτίθεται σε μικροπολιτικές και ψηφοθηρικές σκοπιμότητες, με συνέπεια τη συνεχιζόμενη ίδρυση Πανεπιστημιακών Τμημάτων σε επαγγελματικά κορεσμένα ή ανεπείκαιρα γνωστικά αντικείμενα.»¹³

13. Βλέπε www.teikav.edu.gr/ad Φ. Σωτηρόπουλος Πρόεδρος και Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Καβάλας.

Η ανωτέρω ανησυχητική κατάσταση φαίνεται να παγιώνεται οριστικά, ύστερα από τη διαπιστούμενη σήμερα απάθεια ή χαλαρή αντίδραση του ανθρώπινου δυναμικού της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (διδασκόντων και φοιτητών), ακόμα και για σοβαρότερα διαβλεπόμενα δεινά, όπως εκείνα που μπορεί να προμηνύουν ο γιγαντισμός των ολιγοπωλίων, οι προσχηματικοί συχνότατοι πόλεμοι κ.λ.π.

Φτάσαμε λοιπόν στο σημείο να καταπνίγει την Παιδεία μας η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας. Επί Θάτσερ, στην Αγγλία, πρωτάρχισε η ωμή επιβολή των νόμων της ελεύθερης αγοράς στον κρίσιμο χώρο των ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων, με συνέπεια έναν καλπάζοντα εκφυλισμό του πανεπιστημιακού ιδεώδους προς όφελος σκοπών οικονομικής και πολιτικής υφής.

Φυσιολογική κατάληξη του ανωτέρω γεγονότος αποτελεί και το Μάαστριχτ της ευρωπαϊκής εκπαίδευσης, δηλ. η Διακήρυξη της Μπολόνια. Η διάρκεια των σπουδών σε παραδοσιακά ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια μειώνεται, με απώτερο σκοπό τη μείωση των κρατικών επιχορηγήσεων λόγω της αναλογικής συρρίκνωσης των δαπανών για λειτουργία και υποδομές, χωρίς όμως να μειωθεί το εμπορικό αντίκρισμα στον πελάτη Ο φοιτητή, δηλ. ο πανεπιστημιακός τίτλος. Από την άλλη πλευρά, μη ανώτατα Τεχνολογικά Ιδρύματα μετεξελίσσονται είτε σε Πανεπιστήμια, κατά το πρότυπο των βρετανικών Polytechnics, είτε σε Ανώτατα Ιδρύματα, κατά το πρότυπο των γερμανικών FHS, χωρίς ουσιαστική αναβάθμιση και κυρίως χωρίς σοβαρό κόστος, με ταυτόχρονη ικανοποίηση της απαίτησης του ευρωπαίου πολίτη για έναν Πανεπιστημιακό ή Ανώτατο, έστω και κατ' όνομα, τίτλο. Επιπρόσθετα, με τον τρόπο αυτό μπορούν να μειώνονται αισθητά οι εισαγόμενοι στην παραδοσιακή πανεπιστημιακή εκπαίδευση, που όντας και πολυδάπανη, τείνει να περιορισθεί μόνο στη χορήγηση μεταπτυχιακού τίτλου, ευλογότερα αυτοχρηματοδοτούμενου από δίδακτρα των προνομιούχων οικονομικά φοιτητών. Για το λόγο αυτό, οφείλει αυτή να παρέχει αποτελεσματικότερη εκπαίδευση, σε σύγκριση με τη φθηνότερη και μαζικότερη της άλλης πλευράς, η οποία θα χορηγεί μόνο προπτυχιακό τίτλο με ελάχιστα επαγγελματικά δικαιώματα και ανεξάρτητα από το αν έχει ενταχθεί σε πανεπιστημιακό ή μη πανεπιστημιακό ή τεχνολογικό τομέα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Εξ' άλλου, για το ίδιο επίπεδο πτυχίου και ανεξάρτητα της ακαδημαϊκότητάς του, η ευρωπαϊκή οδηγία 89/48 προέβλεψε ήδη τη συνάρτηση των επαγγελματικών δικαιωμάτων με τα έτη σπουδών, ενώ μια τάση ενίσχυσης του ανωτέρω σκεπτικού συντηρεί και η παρατηρούμενη τα τελευταία έτη ίδρυση από τα Α.Ε.Ι. νέων Τμημάτων εφαρμοσμένης ή περιορισμένης επιστημονικής υπόστασης

(αυτό αποτελεί κατέβασμα πήχη κατά την ορολογία των ημερών), όπως Εφαρμοσμένων Μαθηματικών στο ΕΜΠ κ. ά.

Η πολιτική που ακολουθείται σήμερα στην Ελλάδα, είναι αυστηρά και απαρέκκλιτα εκείνη της Ε.Ε. Προωθείται ως αναπόφευκτος μονόδρομος, που υποχρεώνεται να τον διαβαίνει και η ελληνική Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, με μεγαλύτερη όμως υπαιτιότητα και ευθύνη εκ μέρους των ΑΕΙ σε σύγκριση με εκείνη των Τ.Ε.Ι.. Τα Α.Ε.Ι. χρηματοδοτήθηκαν με το 83% των σχετικών κονδυλίων του Β' ΚΠΣ και τα Τ.Ε.Ι. μόνον με το 17%. Πήραν αποκλειστικά όλο το διατιθέμενο ποσό για τα ΜΠ προγράμματα και το ανάλωσαν κυρίως ως συμπλήρωμα των προπτυχιακών τους σπουδών με πρόσδωση ειδίκευσης στους λίγους (προφανώς όχι και σε αποφοίτους Τ.Ε.Ι.). Πήραν αποκλειστικά όλο το διατιθέμενο ποσό για την Έρευνα, όπως και εκείνο από την ΓΓΕΤ, και δεν την ανέπτυξαν ανταποδοτικά προς τις κοινωνικοοικονομικές ανάγκες του ελληνικού λαού.

Ανάλωσαν το κύριο μέρος της χρηματοδότησης για τη Διεύρυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ιδρύοντας κατά κανόνα νέα Τμήματα εφαρμοσμένης κατεύθυνσης, καταλληλότερα για Τ.Ε.Ι. και όχι Τμήματα προσανατολισμένα στην εξέλιξη της Επιστήμης, όπως μοριακής βιολογίας, γενετικής κ.ά. Ανακόλουθα με τις χρηματοδοτήσεις αυτές τα Α.Ε.Ι. απέφυγαν, σχεδόν όλα πλην ελάχιστων εξαιρέσεων, την οφειλόμενη αξιολόγησή τους. Επιπρόσθετα, η χρηματοδότησή τους από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων ήταν τουλάχιστον τριπλάσια από εκείνη των Τ.Ε.Ι., τα οποία δημόσια υποτιμούσαν και συστηματικά απέκλειαν από συνεργασίες, κάτω ακόμα και από αυτές τις απαράδεκτα άνισες συνθήκες. Το σημαντικότερο όμως είναι ότι ορισμένα από αυτά συνέπρατταν με το Τ.Ε.Ε. στη στέρηση επαγγελματικών δικαιωμάτων για τις ειδικότητες των αποφοίτων ΣΤΕΦ των ΚΑΤΕΕ-Τ.Ε.Ι. επί 30 ολόκληρα χρόνια!

Τώρα που διαφαίνεται η απαλλαγή μας από τις επιβουλές των Α.Ε.Ι., ύστερα μάλιστα από μια επίμοχθη καταξίωση των Τ.Ε.Ι. τόσο στον ελληνικό παραγωγικό και κοινωνικό χώρο όσο και στον ευρωπαϊκό χώρο, υποκριτικά δημοσιεύουν τα λογικοφανή τους επιχειρήματα (αναγκαιότητα της μονομερούς μας αξιολόγησης κ.ά) για την πανεπιστημιοποίηση (αφομοίωση) των ικανότερων Τ.Ε.Ι. και το κλείσιμο (ρίψη στον Καιάδα) των ασθενέστερων, σκοπεύοντας και σε ανάλογο εξοστρακισμό των μέχρι τώρα αποφοίτων μας από την αγορά εργασίας. Ίσως γιατί προβλέπουν τη μείωση των προαναφερθέντων προνομίων τους ενόψει και της διανομής των κονδυλίων του ΓΙ ΚΠΣ. ή γιατί δεν θέλουν κάποιον ανταγωνισμό εφησυχάζοντας

στην όποια λιμνάζουσα και άκριτη ανωτερότητά τους ή πιθανότερα γιατί η ανάγκη αναπροσαρμογής του κύκλου σπουδών τους θα στερήσει κεκτημένα από τα μέλη ΔΕΠ απορροφώντας και χρόνο από τις εξωτερικές τους ενασχολήσεις ή κυρίως γιατί έτσι θα αφηθεί ένα ευρύτερο και ασφαλέστερο επαγγελματικό πεδίο στους αποφοίτους τους.

«Κάθε μεμονωμένος στο απαλλαγμένη από οποιαδήποτε χρηματοοικονομική αντίληψη προσφέρει ποικίλα πολύτιμα αγαθά, όπως αξιοπρέπεια, αυτοδυναμία, χρησιμότητα, είναι εύλογο να διακατέχεται από την ψευδαισθηση (βιωματικό του δίλημμα), ότι από τη δεινότατη θεσμική θέση στην οποία μας περιόρισαν οι μηχανισμοί του εκπαιδευτικού και επαγγελματικού αποκλεισμού της χώρας μας (ΑΕΙ, ΤΕΕ), μπορεί να μας ανασύρει μόνο ένας έστω και ασύμφορος γενικότερα ανταγωνισμός, που τεχνοκρατικά αξιοποιεί ωστόσο το μόχθο, τη συνέπεια και τη συνέχειά μας στο πλαίσιο της φυσικής μας υπόστασης, δηλ. του τεχνολογικού μας χαρακτήρα.»¹⁴

Το υπουργείο Παιδείας κατέθεσε αιφνιδιαστικά, και χωρίς να έχει προηγηθεί διάλογος, τις προτάσεις του για την «Ανωτατοποίηση των Τ.Ε.Ι.». Το ερώτημα που τίθεται είναι κατά πόσο αντιμετωπίζονται τα οξυμμένα προβλήματα και αναβαθμίζεται ουσιαστικά η ποιότητα της εκπαίδευσης που παρέχεται.

Η αν πρόκειται για ένα ακόμη αποσπασματικό μέτρο, ελλείψει στρατηγικού προγραμματισμού, το οποίο φιλοδοξεί με διοικητικά και νομοθετικά μέσα να προωθήσει αδαπάνως μία τυπική «ανωτατοποίηση» που ουσιαστικά θα είναι αποτυχημένη.

Ιστορικά, η ραγδαία ανάπτυξη της τριτοβάθμιας μη πανεπιστημιακής εκπαίδευσης στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες χρονολογείται από τη δεκαετία του '60. Η διεύρυνση της ζήτησης για τριτοβάθμια εκπαίδευση, που ήταν ένα δημοκρατικό αίτημα της εποχής, δεν απορροφήθηκε μόνο με το άνοιγμα των Πανεπιστημίων, αλλά και από την μη πανεπιστημιακή τριτοβάθμια εκπαίδευση (π.χ. πρώην Polytechnics στην Αγγλία, Fachhochschulen στη Γερμανία, Τ.Ε.Ι. στην Ελλάδα).

Σε αντιδιαστολή προς τα Πανεπιστήμια, αυτού του τύπου η εκπαίδευση είναι περισσότερο προσανατολισμένη στις ανάγκες της οικονομίας και της παραγωγής, τα προγράμματα σπουδών έχουν κατ' εξοχήν εφαρμοσμένο χαρακτήρα

14. Βλέπε www.teikav.edu.gr/ad Φ. Σωτηρόπουλος

(συνήθως σε επιστήμες Μηχανικών και Διοίκησης Επιχειρήσεων), η διάρκεια σπουδών είναι μικρότερη, οι προϋποθέσεις εισαγωγής είναι λιγότερο αυστηρές, ενώ κατά κανόνα τα προσόντα του διδακτικού προσωπικού είναι χαμηλότερα. Έχει υπολογιστεί ότι το κόστος ανά φοιτητή είναι περίπου το 1/3-1/4 του αντίστοιχου κόστους στα Πανεπιστήμια. Έκτοτε βέβαια άλλαξαν πολλά. Με την παγκοσμιοποίηση της αγοράς και την πίεση για απορρύθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης (Γενική Συμφωνία για το Εμπόριο των Υπηρεσιών GATS), διακυβεύεται ο δημόσιος χαρακτήρας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τα ιδρύματα εγκαλούνται από διεθνείς Οργανισμούς (ΟΟΣΑ, Διεθνής Τράπεζα), αλλά και από την πρόσφατη διακήρυξη της Μπολόνια, να ανταποκριθούν στις ανάγκες της αγοράς και να λειτουργήσουν με κριτήρια ιδιωτικοοικονομικά: ο ανταγωνισμός, η αποτελεσματικότητα και η αξιολόγηση συνδυάζονται με την επιχειρηματικότητα και την αναζήτηση νέων πηγών χρηματοδότησης, αφού βασικός στόχος είναι η σταθερή μείωση της δημόσιας χρηματοδότησης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (γι' αυτό και μεσοπρόθεσμα επιδιώκεται η εθελουσία μείωση του χρόνου βασικών σπουδών σε 3 χρόνια).

Στο νέο αυτό διεθνές ανταγωνιστικό περιβάλλον τα συσσωρευμένα προβλήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη χώρα μας δεν αφήνουν πολλά περιθώρια ουσιαστικής ακαδημαϊκής αναβάθμισης. Η χαμηλή δημόσια χρηματοδότηση, οι πάγιες ελλείψεις διδακτικού και διοικητικού προσωπικού, οι ελλείψεις σε υποδομές και στη διάδοση νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, δεν μπορούν να καλυφθούν μόνο από τους κοινοτικούς πόρους (Α' και Β' ΕΠΕΑΕΚ). Στα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί οφείλουμε να τονίσουμε ιδιαίτερα το πρόβλημα της έλλειψης ορθολογικού εκπαιδευτικού σχεδιασμού, με αποτέλεσμα να έχουν τριπλασιαστεί τα Τμήματα των Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. μέσα στη δεκαετία του '90 και να διαπιστώνουμε πρόωρες εξειδικεύσεις πτυχίων, επικαλύψεις και κενά γνωστικών αντικειμένων. Το έλλειμμα μιας σφαιρικής γνώσης και αντικειμενικής αξιολόγησης των γνωστικών πεδίων που θεραπεύουν σήμερα τα Τ.Ε.Ι. και τα Α.Ε.Ι. είναι πλέον εμφανές. Το σχέδιο νόμου που άκριτα εντάσσει τα Τ.Ε.Ι. στην Ανώτατη Εκπαίδευση, χωρίς να εξασφαλίζει τις ουσιαστικές προϋποθέσεις (ακαδημαϊκές, οικονομικές), δεν επιλύει κανένα από τα πραγματικά προβλήματα και διαιωνίζει προβληματικές καταστάσεις. Το πρόβλημα δεν είναι η επέκταση του χρόνου σπουδών στα τέσσερα χρόνια, ούτε τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι.. Τα Α.Ε.Ι. και τα Τ.Ε.Ι. με τα θεσμικά τους όργανα οφείλουν να έλθουν σε απευθείας

διάλογο (ανεξάρτητα από το ΥΠΕΠΘ) και να αναζητήσουν διεξόδους στα κοινά προβλήματα με στόχο την αναβάθμιση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, θέτοντας κατά προτεραιότητα στη συζήτηση τα εξής θέματα:

1. Συστηματική ανάλυση και αντικειμενική αξιολόγηση των γνωστικών αντικειμένων που θεραπεύουν τα Α.Ε.Ι. και τα Τ.Ε.Ι., εντοπισμός επικαλύψεων και συμπληρωματικότητας στα περιεχόμενα σπουδών, εντοπισμός προβλημάτων και κάλυψη αναγκών προσωπικού και υποδομών.

2. Εξέταση της δυνατότητας μετεξέλιξης των ΤΕΙ σε Πανεπιστήμια ή ένταξή τους σε υπάρχοντα ΑΕΙ, στο πλαίσιο ενός εθνικού εκπαιδευτικού σχεδιασμού.

3. Θέσπιση ενιαίων κριτηρίων αξιολόγησης του διδακτικού προσωπικού όλων των Ιδρυμάτων.

Όλα τα ανωτέρω προϋποθέτουν σημαντική αύξηση της δημόσιας χρηματοδότησης για την παιδεία (από 3,2% σε 6%), προσθετικότητα των κοινοτικών πόρων και όχι υποκατάσταση των εθνικών πόρων, όπως γίνεται σήμερα, και διπλασιασμό των θέσεων διδακτικού προσωπικού των Ιδρυμάτων.

2.4. ΤΑ Τ.Ε.Ι. ΔΕΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ ΓΝΩΣΗ.

«Οι καθηγητές των Τ.Ε.Ι. διακρίνονται σε τακτικό (μόνιμο) και σε έκτακτο προσωπικό. Οι πρώτοι αποτελούν περίπου το 28% (2.300) του συνολικού εκπαιδευτικού προσωπικού ενώ οι δεύτεροι περίπου το 72% (6.000).

Το τακτικό προσωπικό οργανώνεται σε τρεις βαθμίδες: του καθηγητή, του επίκουρου καθηγητή και του καθηγητή εφαρμογών. Τα προσόντα για την κατάληψη της θέσης:

i) του καθηγητή εφαρμογών είναι το μεταπτυχιακό δίπλωμα τελειόφοιτου Τ.Ε.Ι. ή Α.Ε.Ι., η επαγγελματική εμπειρία των έξι χρόνων και η ερευνητική δραστηριότητα,

ii) της θέσης του επίκουρου καθηγητή είναι το διδακτορικό δίπλωμα, η επαγγελματική προϋπηρεσία δυο χρόνων, η εκπαιδευτική πείρα δυο χρόνων και η ερευνητική δραστηριότητα, απαιτούνται επίσης τρεις πρωτότυπες δημοσιεύσεις σε επιστημονικά ή τεχνικά ή εικαστικών θεμάτων περιοδικά με σύστημα κριτών, τα οποία είναι διεθνώς αναγνωρισμένου κύρους,

iii) της θέσης του καθηγητή είναι το διδακτορικό δίπλωμα, η επαγγελματική πείρα τεσσάρων χρόνων, η εκπαιδευτική πείρα τεσσάρων χρόνων και η ερευνητική δραστηριότητα, απαιτούνται πέντε πρωτότυπες δημοσιεύσεις σε επιστημονικά ή τεχνικά ή εικαστικών θεμάτων περιοδικά με σύστημα κριτών, τα οποία είναι διεθνώς αναγνωρισμένου κύρους».¹⁵

Το τακτικό προσωπικό που έχει την έννοια του μόνιμου καθηγητή είναι καλύτερα αμοιβόμενο αλλά και ασφαλισμένο μέσα από την μονιμότητα σε αντίθεση με το έκτακτο προσωπικό που εργάζεται με σύμβαση που ισοδυναμεί με μια ακαδημαϊκή χρονιά, στην πλειοψηφία τους όμως ανανεώνουν τη σύμβαση εργασίας τους για πολλά χρόνια, ενώ τα τυπικά προσόντα είναι σχεδόν ταυτόσημα.

Η κατάληψη μιας θέσης στο Τ.Ε.Ι. δεν προκηρύσσεται με βάση τις ικανότητες του καθηγητή πράγμα το οποίο εύκολα εντοπίζεται μέσα από τη σύγκριση των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων των υποψηφίων, αλλά δίνεται από το Υπουργείο Παιδείας και προκηρύσσεται από το τακτικό προσωπικό των τμημάτων φωτογραφίζοντας ένα συγκεκριμένο άτομο, αρκεί να έχει τα ελάχιστα προσόντα που

15. Βλέπε Κ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ: Ο ΑΝΘΡΩΠΟ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ σελ. 185-186.

ορίζει ο νόμος.

Η περιγραφή των προσόντων του συγκεκριμένου ατόμου, για το οποίο προορίζεται η θέση έχει ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό κάθε άλλης υποψηφιότητας μιας και το κάθε τμήμα έχει προαποφασίσει να προσλάβει το άτομο που θέλει, αυτό έχει σαν αποτέλεσμα τα κριτήρια να μην είναι αντικειμενικά.

«Σύμφωνα με το Ν. 1404/83 το εκπαιδευτικό προσωπικό δεν πρέπει να διαθέτει μόνο τα οριζόμενα πανεπιστημιακά διπλώματα θα πρέπει επίσης να έχει εμπλουτίσει τις δεξιότητες του με επαγγελματική πείρα».¹⁶ Το τακτικό προσωπικό όμως συχνά δεν έχει επαγγελματική προϋπηρεσία και πείρα καθώς και το έκτακτο προσωπικό είναι στην πραγματικότητα άνεργοι πτυχιούχοι, μεταπτυχιακοί και διδάκτορες, χωρίς επαγγελματική εμπειρία.

Το Υπουργείο Παιδείας με την ίδρυση των Τ.Ε.Ι. όρισε τα μαθήματα και το περιεχόμενο των μαθημάτων όχι όμως και τα βιβλία που θα έπρεπε να δίνονται και που αντιστοιχούν στην ύλη του κάθε μαθήματος. Ο καθηγητής μπορεί να προτείνει βιβλία που ανταποκρίνονται στην ύλη των μαθημάτων είτε από την αγορά είτε από τον Οργανισμό Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων (ΟΕΔΒ), όμως συχνά δεν υπάρχουν και ο καθηγητής αναγκάζεται να δημιουργήσει γνώση η οποία να ανταποκρίνεται στην ύλη που ορίζει το Υπουργείο Παιδείας. «Εάν όμως στον καθηγητή ανατίθενται από 4 έως 7 διαφορετικά μαθήματα, τότε μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι τα αντικείμενα γνώσης είναι τόσα πολλά που οι καθηγητές και πιο συγκεκριμένα οι διδάκτορες, οι οποίοι υποτίθεται ότι γνωρίζουν τους κανόνες επιστημονικής γραφής δεν μπορούν να καλύψουν την ύλη με τη δημιουργία γνώσης».¹⁷ Ειδικά αν είναι γνωστικά αντικείμενα έξω από την ειδικότητά τους.

Το εκπαιδευτικό προσωπικό των Τ.Ε.Ι. που δεν κατέχει διδακτορικό δίπλωμα δεν έχει τις ικανότητες να δημιουργήσει γνώση και αγνοεί τους βασικούς κανόνες επιστημονικής γραφής, γιατί το Πανεπιστήμιο που τους παρήγαγε βασίζεται στην αποστήθιση του ενός συγγράμματος και όχι στην μύηση του φοιτητή στην επιστημονική γνώση.

16. Βλέπε Κ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ: Ο ΑΝΘΡΩΠΟ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ σελ. 201.

17. Βλέπε Κ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ: Ο ΑΝΘΡΩΠΟ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ σελ. 194.

Το αποτέλεσμα είναι οι σημειώσεις που δίνονται στους φοιτητές δεν είναι αποτέλεσμα ερευνητικής προσπάθειας που δημιουργεί γνώση αλλά αποτέλεσμα αντιγραφής βιβλίων, συχνά κακής ποιότητας, που μεταβιβάζουν τη γνώση, και εισαγωγής θεωριών, μέσω μεταφράσεων, που όμως χρησιμοποιούνται στην Ελληνική πραγματικότητα χωρίς επιστημονικό έλεγχο.

Ο Νόμος 1404/83 διακρίνει τα μαθήματα των Τ.Ε.Ι. σε θεωρητικά και εργαστηριακά. Η παρουσία των σπουδαστών στα εργαστηριακά μαθήματα είναι υποχρεωτική και αν κάνουν πάνω από τρεις απουσίες το εξάμηνο θα επαναλάβουν το μάθημα, αντίθετα η παρουσία των σπουδαστών στα θεωρητικά μαθήματα δεν είναι υποχρεωτική.

Οι σπουδαστές απουσιάζουν μαζικά από τα θεωρητικά μαθήματα και παρουσιάζονται μαζικά την περίοδο της εξεταστικής, αν προσθέσουμε και την αντιγραφή που συχνά καταφεύγουν με την ανοχή των καθηγητών αντί της μελέτης της εξεταστέας ύλης θα αποδεχτούμε ότι δεν μούνται στην επιστημονική γνώση.

Η βασική προϋπόθεση για την λειτουργία των Τ.Ε.Ι., η ικανότητα του εκπαιδευτικού προσωπικού, και ο στόχος των σπουδαστών – φοιτητών θα πρέπει να είναι η δημιουργία επιστημονικής γνώσης «οι επιλογές των κυβερνήσεων όμως βασιζόμενες στην πίστη τους ότι ο πυρήνας μιας κοινωνίας είναι η οικονομία δηλαδή η παραγωγή και κατανομή των υλικών αγαθών, κατευθύνουν την ένταξη της Ελλάδας στην Ενωμένη Ευρώπη με βάση τα οικονομικά και χρηματιστηριακά μεγέθη και όχι με βάση τα ανθρώπινα μεγέθη.

Σύμφωνα με αυτή την αναπαράσταση δεν είναι η παραγωγή των ανθρώπων το καθοριστικό σε μια κοινωνία, αλλά η παραγωγή των υλικών αγαθών και ως εκ τούτου η παιδεία, η ιδεολογική παραγωγή των ανθρώπων, θα πρέπει να εντάσσεται στην προοπτική των υλικών αγαθών, πράγμα που σημαίνει στην προοπτική του κεφαλαίου».¹⁸

18. Βλέπε Κ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ: Ο ΑΝΘΡΩΠΟ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ σελ. 337.

2.5 Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΕ ΚΡΙΣΗ.

Το ζήτημα της κλιμάκωσης των τεχνικών σπουδών δεν είναι καινούργιο. Απασχολεί την ελληνική κοινωνία εδώ και πολλά χρόνια. Περιπλέκεται δε περισσότερο από την υπανάπτυξη και την παραγωγική αποδιάρθρωση της ελληνικής οικονομίας.

Το πρόβλημα της τεχνικής παιδείας φωτίζεται από μια ιδιαίτερη πλευρά, αυτή των επαγγελματικών δικαιωμάτων του τεχνικού δυναμικού της χώρας, Αφορμή είναι η πρόταση του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠΕΠΘ) για «ανωτατοποίηση» των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΤΕΙ) δηλαδή για μετεξέλιξή τους σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

Με την ανακοίνωση της πρότασης εντάθηκε ο πόλεμος που από καιρό έχει ξεσπάσει ανάμεσα στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ) και τα ΤΕΙ. Το ΤΕΕ αντιδρά στην ανωτατοποίηση των ΤΕΙ διότι θα οδηγήσει, όπως θεωρεί, στην επαγγελματική εξομοίωση των τεχνολόγων με τους διπλωματούχους μηχανικούς. Τα ΤΕΙ με τη σειρά τους, εδώ και χρόνια επιδιώκουν αυτή την εξομοίωση η οποία σημειωτέον δεν αφορά όλους τους τεχνολόγους αλλά μόνο αυτούς που αντιστοιχούν σε ειδικότητες που υπάρχουν και στα Πολυτεχνεία ή τις Πολυτεχνικές Σχολές.

Όπως θα φανεί από την ανάλυση που θα ακολουθήσει, τελικά η υπόθεση αφορά σχεδόν αποκλειστικά τα επαγγελματικά δικαιώματα των διπλωματούχων Πολιτικών Μηχανικών, Ηλεκτρολόγων και Μηχανολόγων μηχανικών αφού αυτοί είναι οι κλάδοι που έχουν το μεγάλο φάσμα επαγγελματικών δικαιωμάτων εις βάρος μάλιστα άλλων κλάδων μηχανικών.

Σκοπός δικός μας είναι με αφορμή την αντιπαράθεση αυτή να αναδείξουμε το πρόβλημα της τεχνικής παιδείας στη χώρα μας και να διατυπώσουμε προτάσεις ιδιαίτερα για τους τομείς της Πληροφορικής και των Νέων Τεχνολογιών.

Ας δούμε λοιπόν πρώτα τις πτυχές της διαμάχης που έχει ξεσπάσει.

Η θέση του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας

Συνοψίζοντας τις θέσεις που κατά καιρούς έχουν διατυπωθεί για το θέμα των επαγγελματικών δικαιωμάτων των τεχνολόγων, οι προτάσεις του ΤΕΕ μπορούν

να συνοψισθούν σε δύο βασικούς άξονες:

1. Να κλείσουν οι Σχολές των ΤΕΙ που καλύπτονται από αντίστοιχες των Πολυτεχνείων.

2. Να δημιουργηθούν σχολές εργοδηγών και να προσδιορισθούν οι ρόλοι στο σύνολο της Τεχνικής Παιδείας.

Το κύριο αιτιολογικό επιχείρημα είναι απλό: Οι πτυχιούχοι των ΤΕΙ αντιστοιχών ειδικοτήτων με αυτές των Πολυτεχνείων υστερούν σε επίπεδο σπουδών, αφού λόγω χρονικής διάρκειας δεν λαμβάνουν τις ίδιες γνώσεις που λαμβάνει ο φοιτητής του αντίστοιχου πολυτεχνικού τμήματος. Επίσης υστερούν και σε επίπεδο ποιότητας αφού εισάγονται με χαμηλότερες βάσεις ενώ κάποιοι άλλοι (π.χ. απόφοιτοι Τεχνικών Λυκείων παλαιότερα και Τεχνικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτηρίων τώρα) εισάγονται με χωριστές «εξετάσεις».

Η θέση των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

Τα Τ.Ε.Ι. αλλά και οι σύλλογοι των Τεχνολόγων Μηχανικών εκτιμούν ότι οι σπουδές τους και η θέση τους στην παραγωγή έχουν αναβαθμιστεί σημαντικά. Απαιτούν τα ίδια δικαιώματα με τους αποφοίτους των Πολυτεχνείων. Πρέπει να σημειωθεί ότι και τώρα υπάρχουν κάποια δικαιώματα, επομένως διεκδικούν την επέκτασή τους.

Η μονομαχία των δύο συντεχνιών

Στην τελευταία αντιπαράθεση παρακολουθούμε μια ιδιότυπη μονομαχία: Η ηγεσία του Τ.Ε.Ε. προσπαθεί με λεονταρισμούς να νομιμοποιηθεί στη βάση των μηχανικών (ας μην ξεχνούμε τι έγινε στις πρόσφατες εκλογές του Τ.Ε.Ε. - ακόμη δεν έχουν βγει οριστικά αποτελέσματα). Η καθηγητική ηγεσία των Τ.Ε.Ι., όμηρη η ίδια των λειψών γνώσεων και τυπικών προσόντων (6 πρόεδροι Τ.Ε.Ι. δεν έχουν διδακτορικό!) προσπαθεί να μετατρέψει το θέμα σε λογιστικό παζάρι για να διατηρήσουν τις θέσεις τους και να αυξήσουν τους μισθούς τους οι καθηγητές των Τ.Ε.Ι.. Ας δούμε όμως και τι συμβαίνει στις εξέδρες της «αρένας». Από τη μια υπάρχουν οι μηχανικοί και οι φοιτητές των Πολυτεχνείων. Δεν πιστεύουν ότι τελικά

θα κερδίσουν. Εξάλλου ποτέ κανείς δεν επιτυγχάνει 100% τον αρχικό του στόχο σε μια διαπραγμάτευση. Και όταν ο στόχος στη διαπραγμάτευση είναι να διατηρήσω αυτό που έχω, στο τέλος θα καταλήξω να έχω κάτι λιγότερο...

Από την άλλη υπάρχουν οι τεχνολόγοι και οι σπουδαστές των Τ.Ε.Ι.. Γνωρίζουν πολύ καλά ότι οι διακηρύξεις της ηγεσίας των Τ.Ε.Ι. δεν αποσκοπούν στην αναβάθμιση των ιδρυμάτων αλλά στην αύξηση των μισθών τους δια της εξομοιώσεων με τους καθηγητές των Α.Ε.Ι.. Αισθάνονται ότι είναι τα θύματα μιας προσπάθειας αύξησης των σπουδαστών και των τμημάτων χωρίς καμιά εγγύηση ποιότητας μόνο και μόνο για να μπορούν οι παράγοντες των Τ.Ε.Ι. να επικαλούνται μεγαλύτερους αριθμούς. Την ίδια στιγμή αναγκάζονται να «μορφώνονται» σε χώρους ακατάλληλους από καθηγητές συχνά ανεπαρκείς, σε εργαστήρια πολλές φορές ανύπαρκτα. Όταν ζητούν την βελτίωση των όρων της εκπαίδευσής τους, κανείς δεν τους δίνει τη σημασία που πρέπει...

Τέλος υπάρχει και η ελληνική κοινωνία η οποία αδυνατεί να συλλάβει τις ουσιώδεις λεπτομέρειες της αντιπαράθεσης και γίνεται δέκτης φτηνών επιχειρημάτων από τις αντιμαχόμενες συντεχνίες: Οι σπουδαστές των Τ.Ε.Ι. είναι οι χειρότεροι μαθητές, λέει η ηγεσία του Τ.Ε.Ε., πώς θέλουν να γίνουν ίσοι με τους μηχανικούς; Εμείς φτιάξαμε τα Τ.Ε.Ι., λένε κάποιοι καθηγητές των Τ.Ε.Ι. που κινδυνεύουν να χάσουν τα προνόμιά τους αν αξιολογηθούν (αφού δεν διαθέτουν ακαδημαϊκούς τίτλους), πώς είναι δυνατόν να μας διώξουν τώρα;

Όλοι, πρωταγωνιστές και θεατές, φαίνεται να ξεχνούν το ζητούμενο, την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας. Το θύμα θα είναι και πάλι η Εθνική Οικονομία που θα συνεχίσει να κινείται με ρυθμούς αρνητικούς, η παραγωγή να αποδιαρθρώνεται και όλοι θα περιμένουμε τις τονωτικές ενέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να φυτοζωούμε.

Πιστεύουμε λοιπόν, ότι είναι λάθος το πεδίο που επέλεξαν οι ενδιαφερόμενοι για να αντιπαρατεθούν. Το πεδίο αυτό θα έπρεπε να είναι η αναπτυξιακή πορεία της χώρας. Σε μια Ελλάδα της αντιπαροχής κανείς δεν έχει μέλλον είτε διπλωματούχος είτε τεχνολόγος μηχανικός. Πολύ περισσότερο κανείς επιστήμονας δεν έχει μέλλον όταν όλα γίνονται πρόχειρα και εκ των ενόντων. Αυτό μας αφορά κι εμάς ως πληροφορικούς άμεσα.

Σε αυτό το πλαίσιο, δεν έχει νόημα να μιλά κανείς ούτε για ανωτατοποίηση ούτε φυσικά για κατάργηση των Τ.Ε.Ι.. Το ζητούμενο είναι η πραγματικά ενιαία τριτοβάθμια εκπαίδευση. Με ενιαίες διαδικασίες εισαγωγής φοιτητών και

σπουδαστών, μεταπτυχιακά προγράμματα ισότιμα, σοβαρή έρευνα και στήριξη της παραγωγικής ανασυγκρότησης της χώρας. Τα Τ.Ε.Ι. δεν είναι περιττά. Είναι αναγκαία. Πρέπει όμως να λειτουργούν πραγματικά ως τεχνολογικά ιδρύματα και οφείλουν πρώτα τα ίδια να συνειδητοποιήσουν το ρόλο τους και να θέσουν στο περιθώριο του κύκλους που υιοθετούν την τακτική των συντεχνιακών διεκδικήσεων. Μπορούν και πρέπει να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση και να διεκδικήσουν τους πόρους και την εμπιστοσύνη που δικαιούνται από την πολιτεία και την κοινωνία.

Μερικά χρήσιμα στοιχεία για την παραγωγική βάση της ελληνικής οικονομίας

Η ουσία, λοιπόν, της κρίσης είναι η παραγωγική βάση της ελληνικής οικονομίας. Ας δούμε με λεπτομέρεια τι σημαίνει αυτό μέσα από τα συμπεράσματα μιας πρόσφατης έκθεσης του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ). Η έκθεση αυτή αναφέρεται στα λεγόμενα κλειστά επαγγέλματα. Για το επάγγελμα του μηχανικού, διατυπώνονται οι παρακάτω διαπιστώσεις σε δική μας σύνοψη *«Η μικρή σχετικά ανάπτυξη της βιομηχανίας ήταν και εξακολουθεί ακόμη να είναι αιτία της περιορισμένης σχετικά ανάπτυξης δραστηριοτήτων και ζήτησης ειδικοτήτων μηχανικών που σχετίζονται με τη βιομηχανική παραγωγή (κυρίως χημικοί μηχανικοί, μεταλλουργοί, ειδικοί μηχανολογικού σχεδίου αλλά και άλλες ειδικότητες) και όχι γενικά με την κατασκευαστική δραστηριότητα. Η κατασκευαστική δραστηριότητα είναι το κύριο αντικείμενο επαγγελματικής δράσης των μηχανικών. Ο ιδιαίτερος χαρακτήρας των οικοδομικών έργων είναι εμφανής στην Ελλάδα. Αποτελούν το 75% του συνόλου του κλάδου των Κατασκευών. Τα έργα αυτά χαρακτηρίζονται από:*

- *Το μικρό μέγεθος, ειδικά των κατοικιών*
- *Την έλλειψη εξειδικευμένων και υψηλού επιπέδου απαιτήσεων (π.χ. βιομηχανικά κτήρια, ερευνητικά εργαστήρια, κτίρια ειδικών χρήσεων).*

Ο ιδιαίτερος αυτός χαρακτήρας δεν ενθάρρυνε την ανάπτυξη μαζικής παραγωγής και εφαρμογών (ειδικά στις κατοικίες που το πλήθος θα το επέτρεπε). Αυτό εμπόδιζε την ανάπτυξη και αφομοίωση προηγμένων τεχνολογιών. Οι ανάγκες για μηχανικούς εφαρμογών παρέμειναν περιορισμένες. Έτσι η αγορά εξυπηρετείται από μηχανικούς ανωτάτων σχολών μια και μικρά έργα συχνά παρουσιάζουν αρκετές

ιδιαιτερότητες.»¹⁹

Με άλλα λόγια, το επίπεδο των εργασιών μελέτης και επίβλεψης στα κατασκευαστικά έργα είναι πολύ χαμηλό σε σύγκριση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Δεν μπορεί λοιπόν να υποστηριχθεί η απαίτηση να εκτελούνται οι εργασίες αυτές μόνο από διπλωματούχους μηχανικούς, δηλ. στελέχη με εκπαίδευση πανεπιστημιακού επιπέδου. Εξάλλου αυτό δεν είναι η δικαιολογία (το χαμηλό επίπεδο εργασιών) για την οποία έχουν περιβληθεί οι πολιτικοί μηχανικοί με δικαιώματα (όπως μελέτης ηλεκτρολογικών, μηχανολογικών εγκαταστάσεων, βιολογικών καθαρισμών κ.λ.π.) που δεν αντιστοιχούν στις σπουδές τους;

Όμως και αυτή η θέση εφαρμόζεται επιλεκτικά και με κριτήρια συντεχνιακά, όχι επιστημονικά. Ενώ αντιμετωπίζονται προνομιακά κάποιοι κλάδοι διπλωματούχων μηχανικών, κάποιοι άλλοι εξοντώνονται.

Το παράδειγμα των χημικών μηχανικών.

Ο Πανελλήνιος Σύλλογος Χημικών Μηχανικών (ΠΣΧΜ) εκπροσωπεί 4.500 μέλη σε όλη την Ελλάδα. Εδώ και χρόνια βρίσκεται σε έντονη διαμάχη με το ΤΕΕ. Αιτία είναι τα επαγγελματικά δικαιώματα των Χημικών Μηχανικών.

Μέχρι το 1997, οι χημικές εγκαταστάσεις θεωρούνταν ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις και έτσι είχαν δικαιώματα σε αυτές οι ηλεκτρολόγοι - μηχανολόγοι μηχανικοί και μάλιστα περισσότερα από τους καθ' ύλην αρμοδίους! Βασική αιτία γι' αυτό, ήταν το γεγονός ότι ποτέ και κανένα δημόσιο έργο δεν χαρακτηρίστηκε ως Έργο Χημικού Μηχανικού ή ως Έργο στο οποίο, μεταξύ άλλων, συμπεριλαμβάνονται και Εργασίες Χημικού Μηχανικού.

Οι μελετητές και οι αρμόδιες υπηρεσίες ερμήνευαν τη σχετική Νομοθεσία με τρόπο που τελικά εξυπηρετούσε μόνο τα συμφέροντα πλειοψηφιών και συντεχνιών, οι οποίες από δεκαετίες είχαν διαμορφωθεί και είχαν δημιουργήσει και το ανάλογο πλαίσιο εκτέλεσης των δημόσιων έργων, που συμπυκνώνεται στην αντιεπιστημονική θεώρηση ότι τα δημόσια έργα πρέπει να δημοπρατούνται όχι ανάλογα με το σκοπό τους και το αντικείμενό τους, αλλά ανάλογα με τα υλικά τεχνικά μέσα που θα χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή τους και την αντιστοιχία

19. Βλέπε www.kepe.gr.

των μέσων αυτών με τις ειδικότητες Διπλ. Μηχανικών. Με άλλα λόγια ένα έργο Χημικού Μηχανικού που περιλαμβάνει μηχανολογικό και ηλεκτρολογικό εξοπλισμό εκτελείται από Μηχανολόγους και Ηλεκτρολόγους Μηχανικούς.

Όταν το 1997 εκδόθηκε ΠΔ και εγκύκλιος που αναθεωρούσε αυτό το σχήμα (εν μέρει όμως) και έθετε τις βάσεις για την αναγνώριση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των Χημικών Μηχανικών, η ηγεσία του Τ.Ε.Ε. αντιτάχθηκε. Υποστήριξε τα δικαιώματα των ηλεκτρολόγων - μηχανολόγων και επικράτησε κλίμα αντιπαράθεσης με τον ΠΣΧΜ. Τα επιχειρήματα έχουν ενδιαφέρον όπως διατυπώνονται σε ανακοίνωση του Πανελληνίου Συλλόγου Διπλωματούχων Μηχανολόγων - Ηλεκτρολόγων (ΠΑΣΔΜ-Η) όπου μεταξύ άλλων αναφέρεται:

«Το Π.Δ. είναι αντιεπιστημονικό. Αφαιρεί αρμοδιότητες από τους κατεξοχήν αρμοδίους διπλωματούχους μηχανικούς και τις διανέμει σε άλλους κλάδους, που δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν με επάρκεια λόγω του ίδιου του περιεχομένου των σπουδών τους.»

Η αντιαναπτυξιακή στάση των συντεχνιών

Ας προσπαθήσουμε να διεισδύσουμε αναλυτικά στα αίτια της κρίσης. Η ανάλυση αυτή θα αποκαλύψει τελικά και τους άξονες στους οποίους πρέπει να κινηθεί η Ένωση Πληροφορικών ώστε να ανατραπεί το σημερινό σκηνικό που προκαλεί θλίψη σε κάθε σκεπτόμενο πολίτη.

Παρά τις φαινομενικές διαφορές τους, τόσο η ηγεσία του Τ.Ε.Ε. όσο και η ηγεσία των Τ.Ε.Ι. (και ειδικά οι καθηγητές τους) έχουν μια βασική ομοιότητα: Μια στείρα συντεχνιακή αντίληψη που συνοψίζεται στην εξής βασική αρχή: **Η πολιτική επιρροή (εξουσία) είναι το πολιτικό ισοδύναμο του χρήματος. Πρέπει να χρησιμοποιούμε τα πολιτικά μέσα που διαθέτουμε για να υπερασπίσουμε τα προνόμιά μας ή να δημιουργούμε (αγοράζουμε) νέα. Επιτρέψτε μας να ονομάσουμε αυτή την αρχή συντεχνιακό αξίωμα. Πως, λοιπόν, εφαρμόζεται το συντεχνιακό αξίωμα στην περίπτωση της ηγεσίας του Τ.Ε.Ε. και της ηγεσίας των Τ.Ε.Ι.;**

Η ηγεσία του Τ.Ε.Ε. ισχυρίζεται ότι εκφράζει τα συμφέροντα όλων των μηχανικών και μιλά επικαλούμενη επιστημονικές αρχές, παρά το γεγονός ότι έχει ισχυρό πρόβλημα νομιμοποίησης (βλέπε σημειώσεις 2). Την πολιτική της επιρροή την αντλεί από την προνομιακή θέση που έχει άμεσα και έμμεσα σε σχέση με τη

Δημόσια Διοίκηση. Άμεσα διότι το Τ.Ε.Ε. ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου ασκεί πολιτική εξουσία και λειτουργεί ως επιστημονικός σύμβουλος της πολιτείας.

Έμμεσα με την κατοχή καίριων πολιτικών θέσεων από στελέχη της ηγετικής ομάδας του Τ.Ε.Ε.. Από τις θέσεις αυτές συχνά στο παρελθόν προωθούσαν ρυθμίσεις που διεύρυναν τα προνόμια του Τ.Ε.Ε. (βλέπε σημειώσεις 3). Σήμερα, από τις θέσεις αυτές υπονομεύουν τις προσπάθειες των Τ.Ε.Ι. για ανωτατοποίηση. Περαιτέρω, η ηγεσία του Τ.Ε.Ε. επηρεάζει ισχυρά μια σειρά πολιτικών παραγόντων λόγω των στενών οικονομικών ή πολιτικών σχέσεων που διατηρεί μαζί τους.

Η ηγεσία των Τ.Ε.Ι. αντλεί με τη σειρά της την πολιτική της επιρροή από την προνομιακή παρουσία της στο χώρο της παιδείας και ειδικότερα της τεχνικής παιδείας. Είναι ένας χώρος που συνειδητά έχει εγκαταλείψει το Τ.Ε.Ε. (βλέπε σημειώσεις 4).

Η ηγεσία των Τ.Ε.Ι. κατέλαβε αυτό το κενό χώρο και κατάφερε, ανάμεσα στα άλλα, το ΥΠΕΠΘ να είναι το μόνο υπουργείο που αναγνωρίζει τους υπαλλήλους του πτυχιούχους Τ.Ε.Ι. ως κλάδο Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης! Η ηγεσία των Τ.Ε.Ι. ασκεί τεράστια επιρροή άμεσα με τη παρουσία της στην υπηρεσιακή ιεραρχία και την πολιτική ηγεσία, αλλά και έμμεσα με τις στενές σχέσεις που διατηρεί με σημαντικούς παράγοντες του Υπουργείου. Δεν είναι λοιπόν τυχαίο ότι στην αντιπαράθεση που παρακολουθούμε ο κύριος υποστηρικτής των Τ.Ε.Ι. είναι το Υπουργείο Παιδείας.

Οφείλουμε μάλιστα να επισημάνουμε ότι η άκριτη αύξηση των εισακτέων ιδίως στα Τ.Ε.Ι. πρέπει να μας προβληματίσει ιδιαίτερα. Διότι προκαλείται πολλές φορές παράγοντες των Τ.Ε.Ι. για να αυξήσουν την πολιτική τους επιρροή (περισσότεροι εισακτέοι = περισσότεροι ψήφοι = εντονότερη πίεση για ανωτατοποίηση). Την ίδια στιγμή αποδέχονται, αν δεν καλλιεργούν ένα κλίμα παραίτησης από κάθε σοβαρή προσπάθεια μόρφωσης Έτσι οι σπουδαστές ενθαρρύνονται να μην διεκδικούν καλλίτερες αλλά ευκολότερες σπουδές και να προσβλέπουν σε επαγγελματική αποκατάσταση με τη μέθοδο της ατομικής εξυπηρέτησης και των πελατειακών σχέσεων.

Τι εκτιμούμε ότι θα συμβεί; Σε πρώτη φάση θα κλιμακωθεί η αντιπαράθεση Τ.Ε.Ε. και Τ.Ε.Ι.. Την αντιπαράθεση θα ενθαρρύνει και θα οξύνει η ηγεσία του Τ.Ε.Ε. προκειμένου να δημιουργήσει αντιπερισπασμό στα εσωτερικά προβλήματα που αντιμετωπίζει και να νομιμοποιηθεί στη συνείδηση των μηχανικών και των φοιτητών των Πολυτεχνείων. Επειδή απαιτείται να νομιμοποιηθεί αυτή η έκθεση ηγεσία, η

πρώτη φάση θα λήξει πιθανότητα με το πάγωμα του θέματος γεγονός το οποίο θα προπαγανδισθεί ως νίκη του Τ.Ε.Ε..

Σε δεύτερη φάση, αφού διευθετηθούν τα εσωτερικά προβλήματα της ηγεσίας του Τ.Ε.Ε. και πιθανότατα σε ανύποπτο χρόνο, το θέμα θα προχωρήσει ταχύτατα και τα Τ.Ε.Ι. φραστικά θα αναβαθμιστούν σε Ανώτατα Ιδρύματα. Το Τ.Ε.Ε. θα εξακολουθήσει για κάποιο διάστημα να διατηρεί τα προνόμια ορισμένων κλάδων Μηχανικών (όχι όλων επαναλαμβάνουμε). Στο απώτερο μέλλον το τι θα συμβεί θα εξαρτηθεί από την πίεση που θα καταφέρει να ασκήσει κάθε πλευρά αλλά και από τις εξελίξεις που θα έχουμε σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

Το σίγουρο πάντως είναι ότι βαδίζουμε ολοταχώς σε μια γενικότερη απαξίωση της εκπαίδευσης σε όφελος μια γρήγορης επαγγελματικής κατάρτισης σε πανευρωπαϊκό επίπεδο όπως προκύπτει από τις σχετικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την πρόσφατη Διάσκεψη της Μπολόνια. Στα πλαίσια αυτά η «ανωτατοποίηση» των Τ.Ε.Ι. θα πρέπει να θεωρείται δεδομένη. Το θέμα είναι πώς θα γίνει και αν τελικά αποδεχτούμε αυτή τη γενικότερη απαξίωση της Παιδείας που προωθείται. Διότι η απαξίωση αυτή σε συνδυασμό με τις ιδιαιτερότητες της Ελλάδας δημιουργεί ένα εκρηκτικό μίγμα που υπονομεύει την κοινωνική συνοχή και τις προοπτικές μας ως έθνους. Γι' αυτό και είναι επιτακτική ανάγκη να ασχοληθούμε πολύ σοβαρά με το θέμα της παιδείας ξεκινώντας από την τεχνική παιδεία και με γνώμονα πάντα την παραγωγική ανάπτυξη της χώρας μας και να διαμορφώσουμε ριζικά διαφορετικές πολιτικές κατευθύνσεις.

Η κρίση της τεχνικής παιδείας μας αφορά άμεσα!

Είδαμε, λοιπόν, πώς οι αντιμαχόμενες ηγεσίες, ακολουθώντας το συντεχνιακό αξίωμα, περιορίζονται να προασπίζουν ή να διεκδικούν προνόμια χωρίς να ενδιαφέρονται για ουσιαστική αναβάθμιση της τεχνικής παιδείας ούτε βέβαια για συνολική παραγωγική ανασυγκρότηση. Ξεχνούν(;) ότι σε μια χώρα διαλυμένη οικονομικά κανείς δεν έχει μέλλον. Ένας λαός αμόρφωτος ή ημιμαθής θα είναι πάντα έρμαιο της τύχης και των τυχοδιωκτών.

Ο κλάδος των πληροφορικών αντιμετωπίζει τη μονομαχία των συντεχνιών με έντονο προβληματισμό. Εμείς είμαστε εδώ και χρόνια αυτοί που κυρίως έχουν υποστεί τις συνέπειες του συντεχνιακού αξιώματος. Η πληροφορική αντιμετωπίζεται

από τις ποικιλώνυμες συντεχνίες ως ένα χρυσωρυχείο προς εύκολη και ανέξοδη εκμετάλλευση. Η παραγωγική αποδιάρθρωση επιτείνει το πρόβλημα επιτρέποντας την ευκαιριακή και ερασιτεχνική προσέγγιση της πληροφορικής χωρίς να ζημιώνεται κανείς άμεσα. Το μέλλον βέβαια της χώρας υπονομεύεται αλλά αυτό το αντιλαμβάνονται μόνο όσοι μπορούν να σκεφτούν μακροπρόθεσμα και φυσικά εμείς οι ίδιοι οι πληροφορικοί. Δυστυχώς όμως, δεν μπορούμε να ακουστήμε στο σημερινό συντεχνιακό πολιτικό σκηνικό. Οι θέσεις και οι προειδοποιήσεις μας στραγγαλίζονται. Οι γνώσεις μας λοιδороούνται. Η επιστήμη μας λεηλατείται για να διατηρούν τα προνόμια τους οι συντεχνιακές ηγεσίες.

Αναζητώντας μια λύση για μας, την τεχνική παιδεία αλλά και για την εθνική μας οικονομία, πρέπει να δούμε πέρα από το πλέγμα των μικροπολιτικών επιλογών και διεκδικήσεων. Πρέπει να αναλύσουμε από την αρχή την σημερινή πραγματικότητα και να σχεδιάσουμε το μέλλον το δικό μας και της κοινωνίας μας. Εμείς πρέπει να επωμιστούμε τις ευθύνες για την αλλαγή αυτού του αντιπαραγωγικού και μίζερου σκηνικού. Σε δύο παράλληλους άξονες:

- **Εκπαιδευτική αναγέννηση:** Καταξίωση στην πράξη της τεχνικής παιδείας. Ουσιαστική εκπαίδευση των νέων στις σύγχρονες τεχνολογίες. Σύνδεση τεχνικής και θεωρητικής εκπαίδευσης, ανάδειξη των ανθρωπιστικών επιστημών.
- **Παραγωγική ανάπτυξη:** Απόρριψη της κερδοσκοπικής - αντιαναπτυξιακής λογικής που επικρατεί και συνδέεται με τη χρηματιστηριακή κερδοσκοπία, την αναποτελεσματικότητα του δημόσιου τομέα αλλά και την παρασιτική λειτουργία του ιδιωτικού. Προώθηση αλλαγών - θεσμικών τομών για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και την περιφερειακή ανάπτυξη.

Στην προσπάθειά αυτή θα αποτύχουμε αν παραμείνουμε μόνοι, αποκομμένοι από τις κοινωνικές ομάδες που έχουν κοινό με εμάς συμφέρον να προχωρήσουμε σε αυτές τις κατευθύνσεις. Είναι γεγονός, βέβαια, ότι το πλέγμα των πελατειακών σχέσεων, ο κομματικός συνδικαλισμός, η απαξίωση της πολιτικής και η μετατροπή της σε φτηνό θέαμα, οδηγούν πολλούς στην παραίτηση και την ιδιώτευση. Όμως πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι το πρόβλημα της τεχνικής παιδείας που μας αφορά άμεσα, δεν μπορούμε να το λύσουμε μόνοι μας. Δεν αρκούν οι δικές μας πρωτοβουλίες. Πρέπει να επιδιώξουμε την ενεργό εμπλοκή πολλών σε αυτή την

προσπάθεια.

Εκπαιδευτική αναγέννηση

Το πρώτο βήμα είναι η αναβάθμιση της τεχνικής παιδείας ξεκινώντας από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η χώρα πρέπει επιτέλους να αποκτήσει σωστά εκπαιδευμένους τεχνικούς σε όλες τις ειδικότητες. Ειδικότερα, η αναβάθμιση της πληροφορικής παιδείας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι ο κύριος παράγοντας που θα επιτρέψει την καταξίωση των επαγγελματιών της Πληροφορικής. Απαιτείται βεβαίως ουσιαστική ενίσχυση με χρηματοδοτήσεις και εξειδικευμένους επιστήμονες. Η μετα-δευτεροβάθμια τεχνική εκπαίδευση (ΙΕΚ) θα πρέπει να επανεξεταστεί και να αναδιαρθρωθεί εντασσόμενη στο εκπαιδευτικό σύστημα ως τμήμα της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Η τριτοβάθμια εκπαίδευση θα πρέπει επιτέλους να γίνει ενιαία. Τα Τ.Ε.Ι. θα πρέπει σταδιακά να γίνουν πραγματικά ισότιμα με τα Α.Ε.Ι.. Στην κατεύθυνση αυτή απαιτείται ένα συγκροτημένο χρονοδιάγραμμα που θα έχει ορατό τέλος. Τα κυριότερα βήματα σε αυτή την πορεία κατά σειρά είναι:

- «1. Αναβάθμιση των σπουδών σε Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι.. Πρέπει επείγοντως να εξευρεθούν πόροι για την σωστή λειτουργία των τμημάτων ειδικά των Τ.Ε.Ι.. Υπάρχουν για παράδειγμα 7 τμήματα Πληροφορικής Τ.Ε.Ι. που δεν έχουν κανένα καθηγητή, κανένα εργαστήριο καμιά αίθουσα διδασκαλίας. Και σε αυτά τα τμήματα εισάγονται από 200 έως 300 σπουδαστές ανά έτος! (βλέπε σημειώσεις 5) Στα πλαίσια αυτά θα πρέπει να αναθεωρηθούν άμεσα οι χρηματοδοτικές κατευθύνσεις του Τρίτου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Δεν είναι δυνατόν η χώρα να ξοδεύει τρισεκατομμύρια σε σεμινάρια και να λειτουργούν τμήματα χωρίς καθηγητές και εργαστήρια.
2. Ενίσχυση της έρευνας και ουσιαστική λειτουργία της μέσα στα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα. Να δοθεί η δυνατότητα και στα ΤΕΙ να ιδρύσουν και να λειτουργήσουν με σωστούς όρους μεταπτυχιακά προγράμματα.
3. Αξιολόγηση των τμημάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ενίσχυση των τμημάτων που παρουσιάζουν αδυναμίες, όχι όμως και των

καθηγητών που είναι ανεπαρκείς. Ένα μεγάλο θέμα είναι βεβαίως πώς θα γίνει η αξιολόγηση. Στην Ελλάδα δυστυχώς η αξιολόγηση ερμηνεύεται με πολλούς τρόπους και καθένας επιλέγει την ερμηνεία που τον συμφέρει. Εμείς πιστεύουμε ότι τα κριτήρια πρέπει να συνδέονται κυρίως με μετρήσιμα στοιχεία της δραστηριότητας των ακαδημαϊκών μονάδων ώστε να είναι κατά το δυνατόν αντικειμενικά. Οι ίδιοι οι φοιτητές και οι πτυχιούχοι πρέπει να απαιτήσουν να έχουν βαρύνοντα λόγο στην αξιολόγηση.

4. Άνοιγμα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η αύξηση των εισακτέων θα πρέπει να συνδυαστεί με προσπάθειες προσέκλυσης ξένων φοιτητών ιδιαίτερα από τις χώρες της Βαλκανικής και της Μεσογείου. Η Ελλάδα μπορεί και πρέπει σύντομα να αναδειχθεί σε χώρα παροχής υψηλού επιπέδου μόρφωσης ιδιαίτερα στους τομείς της σύγχρονης τεχνολογίας και των ανθρωπιστικών σπουδών.»²⁰

Παραγωγική ανάπτυξη

Η παραγωγική ανάπτυξη της χώρας είναι ίσως το πιο δύσκολο εγχείρημα δεδομένης της τεράστιας υστέρησης έναντι των υπολοίπων ευρωπαϊκών χωρών, της αντιπαραγωγικής νοοτροπίας του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, της ανεπάρκειας των οικονομικών - πολιτικών δομών, του κομματικού συνδικαλισμού και των πελατειακών πολιτικών σχέσεων.

Στον τομέα της πληροφορικής, η παραγωγική αποδιάρθρωση συνδυάζεται με την πλήρη μορφωτική - τεχνική ανεπάρκεια των υπεύθυνων για τη λήψη αποφάσεων. Ως αποτέλεσμα η Πληροφορική αντιμετωπίζεται υποτιμητικά και οι εμπλεκόμενοι εμφορούνται από την αντίληψη ότι όποιος ξέρει να χειρίζεται στοιχειωδώς ένα πρόγραμμα είναι ειδικός. Η ανάπτυξη πληροφορικών συστημάτων θεωρείται προμήθεια ή στην καλλίτερη περίπτωση ως ένα έργο που μετά την ολοκλήρωσή του απαιτεί απλώς μια συντήρηση. Κανείς πολιτικός ή υπηρεσιακός παράγοντας δεν καταλαβαίνει ότι πληροφορική δεν είναι αντικατάσταση των γραφομηχανών με υπολογιστές. Κανείς δεν αντιλαμβάνεται ότι η αποτελεσματική

20. Βλέπε www.arch.upatras.gr Γετιμής Αρχιτ. Μηχανικός.

αξιοποίηση της Πληροφορικής προϋποθέτει τη δημιουργία δομών (οργανισμών) που διαρκώς εξελίσσονται αξιοποιώντας τις τεχνολογικές εξελίξεις. Τέτοιες δομές, απαραίτητως πρέπει να συμπληρώνονται με τη δημιουργία τμημάτων εκπαίδευσης κατάρτισης μέσα στις επιχειρήσεις και την κρατική μηχανή και την ένταξη της κατάρτισης μέσα στην καθημερινή παραγωγική δραστηριότητα. Πληροφορική σημαίνει πάνω από όλα διαρκής αλλαγή οργανωτικού προτύπου και αναπροσανατολισμό της παραγωγικής δραστηριότητας με επίκεντρο τον στόχο και όχι τη λειτουργία.

Για μας το σημαντικό είναι να μπορέσει η χώρα να αξιοποιήσει αποτελεσματικά το ανθρώπινο δυναμικό της. Αυτό δεν μπορεί να γίνει στο υφιστάμενο γραφειοκρατικό, συγκεντρωτικό διοικητικό πλαίσιο. Η λύση δεν είναι φυσικά η ιδιωτικοποίηση διότι ούτε έτσι εξασφαλίζεται η ελεύθερη ανάπτυξη των δημιουργικών δυνατοτήτων των εργαζομένων. Πρέπει να περάσουμε σε ένα διαφορετικό οργανωτικό μοντέλο. Με κύρια χαρακτηριστικά την περιφερειακή συγκρότηση και την δημιουργία ευέλικτων μικρών επιχειρήσεων που μπορούν να προωθήσουν καινοτομίες και να επανασυνδέσουν τους εργαζόμενους με το προϊόν της εργασίας τους. Συγκεκριμένα απαιτείται:

- «Να διαμορφωθεί ένα νέο διοικητικό μοντέλο με αποδυνάμωση των κεντρικών μηχανισμών και δημιουργία περιφερειακών δημοκρατικών οργάνων που θα έχουν την ευθύνη του παραγωγικού προγραμματισμού. Παράλληλα οι περιφέρειες και οι δήμοι θα πρέπει να αποκτήσουν πόρους (αυτούς που θα αποδεσμεύσει η κεντρική διοίκηση) για να υποστηρίξουν τις αναπτυξιακές τους δραστηριότητες.
- Να αναθεωρηθούν άμεσα οι χρηματοδοτικοί προσανατολισμοί του Τρίτου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και να αναδιανεμηθούν οι πόροι ειδικά αυτοί που διοχετεύονται σε παρασιτικές δραστηριότητες (σεμινάρια, έργα βιτρίνας κ.λ.π.) Η αναθεώρηση να γίνει μέσα από περιφερειακά όργανα που θα πρέπει επειγόντως να συγκροτηθούν με πρωτοβουλία των κοινωνικών φορέων και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το επίσημο κράτος, δυστυχώς δεν φαίνεται να μπορεί να πάρει τέτοιες πρωτοβουλίες.
- Να αναθεωρηθεί ριζικά το νομικό, φορολογικό και χρηματοδοτικό πλαίσιο λειτουργίας των μικρών και ατομικών επιχειρήσεων ώστε να μπορούν να δημιουργούνται και να λειτουργούν απρόσκοπτα.

- Να δημιουργηθούν φορείς ελεγχόμενοι άμεσα από την κοινωνία οι οποίοι θα αναλάβουν την επιχειρηματική στήριξη των μικρών και ατομικών επιχειρήσεων, την προώθηση των προϊόντων τους και την ανάπτυξη συνεργασιών σε βαλκανικό και μεσογειακό επίπεδο. Ιδιαίτερα τα επιμελητήρια μπορούν να βοηθήσουν καίρια σε αυτή την κατεύθυνση.»²¹

21. Βλέπε www.arch.upatras.gr Γετιμής Αρχιτ. Μηχανικός

2.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΕΙ – ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ ΑΔΙΕΞΟΔΟ

Το τελευταίο διάστημα στα πολλά προβλήματα που αντιμετωπίζει η πανεπιστημιακή κοινότητα στην Ελλάδα ήρθε να προστεθεί ένα ακόμα, που μάλιστα απειλεί να λάβει ανησυχητικές διαστάσεις στο αμέσως επόμενο διάστημα. Χωρίς να είναι κάτι το εντελώς καινούργιο, αφού τα ελληνικά πανεπιστήμια από χρόνια βρίσκονται αντιμέτωπα με το φάσμα της οικονομικής δυσπραγίας ή ακόμα χειρότερα της αδυναμίας λειτουργίας, το πρόβλημα της ανεπαρκούς χρηματοδότησης των Α.Ε.Ι. και των Α.Τ.Ε.Ι. έρχεται να ταράξει τα ήδη ανήσυχα νερά της ελληνικής πανεπιστημιακής ζωής.

Στην τελευταία σύνοδο των πρυτάνεων που έγινε στη διάρκεια του περασμένου Πάσχα στην Αλεξανδρούπολη, ένα από τα πιο κρίσιμα ζητήματα που θίχτηκαν και τονίστηκε η ανάγκη άμεσης αντιμετώπισης του ήταν οι ανεπαρκείς πόροι με τους οποίους στηρίζονται τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας από το ελληνικό κράτος. Είχαν προηγηθεί, λίγο διάστημα πριν, ανάλογα ανησυχητικά μηνύματα από τις αρχές μεγάλου αριθμού τεχνολογικών ιδρυμάτων. Την περίοδο, μάλιστα που συζητήθηκε η «ανωτατοποίηση» των τελευταίων υπήρξε, έντονη δημόσια διαμάχη σχετικά με την ανάγκη η «τύποις» αναβάθμιση των Τ.Ε.Ι και των τίτλων σπουδών που παρέχουν να συνδυαστεί και με ριζική αναπροσαρμογή της οικονομικής πολιτικής που το αρμόδιο Υπουργείο εφαρμόζει απέναντί τους.

Στην εισήγησή του στη διάρκεια της συνόδου της Αλεξανδρούπολης, ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών, κ. Μπαμπινιώτης, μιλώντας εξ Ονόματος όλης της πανεπιστημιακής κοινότητας της χώρας κατέστησε σαφές ότι «αν το πρόβλημα της οικονομικής κατάστασης των Α.Ε.Ι. δεν αντιμετωπιστεί έγκαιρα, σύντομα πολλά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα θα είχαν να αντιμετωπίσουν ακόμα και το ενδεχόμενο αναστολής της λειτουργίας του, πέρα από την αναπόφευκτη περικοπή μεγάλου μέρους των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και πρωτοβουλιών που αναπτύσσουν.»²²

Την ίδια στιγμή οξύνονται διαρκώς οι φήμες που θέλουν μεγάλα ιδρύματα της χώρας να έχουν τη λειτουργική δυνατότητα να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους μόνο μέχρι τα τέλη Αυγούστου, περίοδος κατά την οποία λήγει η παρεχόμενη προς αυτά χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

22. www.uoa.gr Μπαμπινιώτης Πρύτανης Πανεπιστημίου Αθηνών.

Κύρια πηγή εσόδων για τα Α.Ε.Ι. στην Ελλάδα παραμένει ακόμα και σήμερα η κρατική επιχορήγηση που λαμβάνουν κάθε χρόνο. Το ποσό αυτό, χωρίς να είναι αμελητέο, δεν είναι σε καμία περίπτωση επαρκές για να καλύψει τις αυξημένες ανάγκες που δημιουργούνται από μια σειρά παραγόντων που χαρακτηρίζουν την ελληνική ανώτατη εκπαίδευση.

Η φιλοσοφία της παρεχόμενης κρατικής χρηματοδότησης είναι πρωτίστως η κάλυψη των λειτουργικών εξόδων των πανεπιστημίων και όχι η επενδύσεις σε νέες εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Με άλλα λόγια, οι κρατικοί πόροι παρέχονται και εξαντλούνται στην διατήρηση της κτιριακής υποδομής των πανεπιστημίων, στην αμοιβή του εκπαιδευτικού, διοικητικού και άλλου βοηθητικού προσωπικού τους και γενικότερα στην κάλυψη πάγιων αναγκών για τη λειτουργία τους.

Οι πόροι με τους οποίους τα πανεπιστήμια μπορούν να αναπτύξουν εκπαιδευτική δράση και να βελτιώσουν το επίπεδο των παρεχόμενων σπουδών, μέχρι πριν λίγα χρόνια ήταν συνδυσασμένοι και αυτοί με την κρατική επιχορήγηση. Η έναρξη του θεσμού των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης από την Ευρωπαϊκή Ένωση έδωσε μια νέα ώθηση στις εκπαιδευτικές δυνατότητες των Α.Ε.Ι. καθώς οι πόροι που αντλήθηκαν από τη δεξαμενή της Ένωσης χρησιμοποιήθηκαν για την ανανέωση του επιστημονικού εξοπλισμού και την πραγματοποίηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Ωστόσο, η σύγχρονη εικόνα των Α.Ε.Ι. στην Ελλάδα αποδεικνύει ότι, αν μη τι άλλο, οι παραπάνω πόροι είτε δεν ήταν επαρκείς είτε δεν αξιοποιήθηκαν σωστά.

Ξεκινώντας από μια προσπάθεια αναζήτησης των κυριότερων παραγόντων τη φύσης των ίδιων των Α.Ε.Ι. που δυσχεραίνουν την οικονομική τους κατάσταση, τα πανεπιστήμια της χώρας δέχονται το τελευταίο διάστημα έναν διαρκώς αυξανόμενο αριθμό φοιτητών. «Η «μαζικοποίηση» της ανώτατης εκπαίδευσης στην Ελλάδα από τη μεταπολίτευση και μετά δεν συνοδεύτηκε, δυστυχώς, από την αναγκαία αναπροσαρμογή της οικονομικής υποστήριξης που λάμβαναν τα ελληνικά πανεπιστήμια. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, οι υπάρχοντες πόροι να μετατρέπονται με ολοένα γρηγορότερους ρυθμούς σε χρήματα προορισμένα και ικανά να καλύψουν μόλις και μετά βίας τις λειτουργικές ανάγκες των ιδρυμάτων. Το πρόβλημα αυτό έλαβε ακόμα μεγαλύτερες διαστάσεις στα κεντρικά πανεπιστήμια της χώρας. Το γεγονός ότι ο αριθμός των εισαχθέντων αυξάνεται κάθε χρόνο σε συνδυασμό με την πολιτική των μεταγραφών, που αφήνει τα περιφερειακά πανεπιστήμια με ελάχιστους

φοιτητές και αυξάνει κατά 10% επιπλέον των αριθμό των πρωτοετών φοιτητών τελικά στα ιδρύματα της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης κυρίως, θα έπρεπε να σηματοδοτήσει αναπροσαρμογή στην κατανομή των πόρων. Κάτι τέτοιο δεν έγινε κι έτσι ιδιαίτερα το Αριστοτέλειο, όπως και το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας ή τα Α.Ε.Ι. των Αθηνών αντιμετωπίζουν σήμερα έντονα οικονομικά προβλήματα, . Είναι χαρακτηριστικό ότι αυτή τη στιγμή στο Α.Π.Θ. υπάρχουν 50.000 ενεργοί φοιτητές στους οποίους αναλογούν 400 στρέμματα πανεπιστημιακού χώρου. Σε αυτό τον τεράστιο αριθμό φοιτητών γίνεται προσπάθεια να κατανεμηθεί κατά το δυνατό πιο αποτελεσματικά η ετήσια κρατική επιχορήγηση που λαμβάνει το Αριστοτέλειο, η οποία σημειωτέον παραμένει αμετάβλητη από το 1975 περίπου και μετά.»²³

Τα προηγούμενα χρόνια τα Πλαίσια Στήριξης της Ε.Ε. αποτέλεσαν μια πρώτης τάξης δυνατότητα για ανανέωση των υποδομών των παλιών Α.Ε.Ι της χώρας ή ακόμα και για τη δημιουργία νέων ιδρυμάτων που στηρίζονται αποκλειστικά στην κοινοτική χρηματοδότηση. Όπως φαίνεται αυτή η δυνατότητα θα εξακολουθήσει να υπάρχει για λίγα χρόνια ακόμα, αφού όλα δείχνουν ότι θα διατεθεί και 40 οικονομικό πακέτο προς τις χώρες-μέλη. Ωστόσο, το ύψος του θα είναι σαφώς μικρότερο, αφού πολλά από τα νέα κράτη της Ένωσης μετά την πρόσφατη διεύρυνση αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα και απορροφούν μεγάλο μέρος των οικονομικών δυνατοτήτων της Κοινότητας. Είναι πολύ πιθανό, μάλιστα το επόμενο Πλαίσιο Στήριξης να είναι και το τελευταίο... Έτσι, φαίνεται πως έχει δοθεί μια μικρή παράταση για να βρεθεί λύση στο πρόβλημα. Αυτή τη φορά, όμως η αναβολή της κρίσης φαίνεται ότι θα είναι η τελευταία, εκτός αν εφαρμοζόμενη πολιτική αλλάξει, επιτέλους ριζικά.

23. www.auth.gr Κατσίκης Αντιπρύτανης Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Με την ανωτατοποίηση των ΤΕΙ σηματοδοτείται μια σειρά από αλλαγές που φυσικά αφορούν και τις Σχολές Διοίκησης και Οικονομίας:

- Η διάρκεια των σπουδών ορίζεται κατά κανόνα σε οκτώ εξάμηνα. Σύμφωνα με το Σύνταγμα η διάρκεια σπουδών που ξεπερνά τα τέσσερα χρόνια εισάγει τις σχολές στο πεδίο της ανώτατης εκπαίδευσης.

- Τα πτυχία των ΤΕΙ αποτελούν το βασικό τίτλο σπουδών της Ανώτατης Εκπαίδευσης το οποίο δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης σε προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών σε Ελληνικά ή ξένα Πανεπιστήμια.

- Τα Τ.Ε.Ι. μπορούν να οργανώσουν μεταπτυχιακά προγράμματα σε συνεργασία με Α.Ε.Ι. και ξένα Πανεπιστήμια.

- Αναβαθμίζεται το εκπαιδευτικό έργο των Τ.Ε.Ι. με την ανανέωση των προγραμμάτων σπουδών και την ενίσχυση της υλικοτεχνικής υποδομής.

- Για το εκπαιδευτικό προσωπικό που υπηρετεί στα Τ.Ε.Ι. (καθηγητές, επίκουροι καθηγητές, καθηγητές εφαρμογών) εισάγονται ως υποχρεωτικά, ακαδημαϊκά κριτήρια, δηλαδή μεταπτυχιακούς τίτλους και διδακτορικά διπλώματα, δημιουργείται τέταρτη βαθμίδα εκπαιδευτικών (αναπληρωτές καθηγητές) και μετατρέπεται σε προσωρινούς τους διδάσκοντες στα Τ.Ε.Ι., προκειμένου να επανακριθούν και μάλιστα από συναδέλφους τους πανεπιστημιακούς.

- Ο βασικός στόχος για την τριτοβάθμια εκπαίδευση πρέπει να είναι η δημιουργία επιστημονικής γνώσης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ – Το αντικείμενο της κοινωνιολογίας: Ο ανθρωποκοινωνικός σχηματισμός.
- ΟΕΔΒ – Σπουδές μετά το λύκειο 2004.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

- www.vpeth.gr
- www.eap.gr
- www.kepe.gr
- www.teipir.gr Η.ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ
- www.teikav.edu.gr/ad Φ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΑΙ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Τ.Ε.Ι. ΚΑΒΑΛΑΣ
- www.arch.upatras.gr ΓΕΤΙΜΗΣ ΑΡΧΙΤ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
- www.uoa.gr ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ ΠΡΥΤΑΝΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
- www.auth.gr ΚΑΤΣΙΚΗΣ ΑΝΤΙΠΡΥΤΑΝΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

